

Nr. 7 (143)

Anul VII
15 februarie 1958

Pe asta a făcut-o
tăticu!

Fotografie
de E. IAROVICI

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Multe știe Pandelică

(Poveste cu tîle din vremurile de ieri și de azi)

Statul popular al raionului Grivița Roșie. E clădirea aceea cenușie, masivă, cu turn înalt de peste 60 de metri, așezată în inima cartierului Grivița. Voiam să vorbesc cu președintele, dar cum era pentru moment ocupat — miercuria și vinerea după masă se sfătuiește cu alegătorii din circumscripția sa electorală — m-am gândit să vizitez clădirea sfatului.

Pe nesimțite, m-am pomenit urcînd scările ce duc în turn. Un porumbel filii speriat la apariția mea și zbură sus, pe acoperiș. Dintr-un ungher de sub scară m-au privit o clipă doi ochi negri, mici ca două gămălii de ac: un șoricel; m-am încurcat apoi într-o sîrmă neagră — cablul ce coboară de la antena unui televizor — și, în fine, iată-mă sus, privind spre lacuri, spre Dealul Cotrocenilor și spre cel al Filaretului.

Inserarea se lăsa încet. De cite îmi aminteam în aceste clipe, dar mai ales cite lucruri noi vedeau ochii mei! Clădirea aceea mare, ca un amfiteatru, trebuie să fie Teatrul de vară „Nicolae Bălcescu”. Orășelul acela mic ce se vede pe locurile vechii Dămăroaie e desigur cartierul muncitoresc Bucureștii Noi, iar construcția aceea nu poate fi decît a cinematografului „Infrățirea între popoare”. Străzi nou pavate lucesc în amurg, stilpii întind firele electrice cuprinzînd ca o pînză tot cartierul. Pomii și grădinile acoperă smîrcurile de odinioară. Cînd s-au ridicat toate acestea? Porumbelul sperios de adineauri a revenit, așezîndu-se pe marginea cealaltă a ferestrei. Mă uit la el și-l invidiez: cite știe, cite vede în fiecare zi! Aș vrea să-i pot vorbi, să-mi poată răspunde...

— Pandelică știe mai multe decît noi toți.

— Pandelică? Dar cine-i Pandelică?

— Statuia soldatului roman care stă sus, deasupra turnului. El e acolo de cînd s-a clădit primăria și oamenii de pe aci

l-au poreclit în glumă, mai de haz mai de necaz, „Pandelică”, ca să-și amintească cei ce vor veni după ei că a fost pe aci un proprietar mindru tare de bogăția lui ce cuprindea toată strada Petru Maior, care o vreme i-a purtat și numele.

Inserarea a cuprins cu vîlul albăstrui orașul, cartierul, turnul. Pandelică, hulubul și mai tîrziu Chiț-Chiț, șoricelul de sub scară, au stat cu mine împreună ore întregi.

— Spune-mi, Pandelică, ce era înainte pe aceste locuri?

— Grădinile lui Gherase, ce se întindeau pînă aproape de hanul Galben — ce maistă și azi de strajă, girbovit și bătrîn, la colțul străzii dr. Felix cu Banu Manta — pînă la gardul cimitirului Sfînta Vineri. Aici, pe locul unde se proiectase să se facă un spital, s-a ridicat în '33 palatul Primăriei de Verde. Ca în toate palatele, au domnit și aci boierii.

— Boieri? În cartierul acesta de oameni nevoiași, de ceferiști necăjiți care primeau gloanțe în loc de hrană? Nu cred, Pandelică!

— Vezi, mata ești încă tînără și n-ai apucat probabil vremurile acelea; dar eu, de aci de sus, multe am văzut. Ascultă: în 1933 erau la putere liberalii și primăria era atît de secătuită, încît în ziua de 4 martie se închiseseră și telefoanele pentru neplată. Doctorul Mărgescu, venit primar atunci, furios că preluase o asemenea moștenire săracă, țipa în gura mare că a găsit aci „o tarapana de jaș și imoralitate, că din banii publici se plătește clientela bisexuală național-tărdănistă care este formată din oameni cu meserii delăsate, ca metrese, bătuși etc. și care figurau pe statele salubrității fără a presta nici un serviciu primăriei”. Era unul, Bulete Ion, bătuș recunoscut cale de trei poște, care ani de zile a figurat ca supraveghetor la salubritatea Primăriei de Verde, înscris pe state sub numărul 731.

— Cum să scriu în revistă toate acestea, dacă n-am dovezi? Tu ești doar o statuie, nimeni n-o să mă creadă.

— Vrei dovezi? Bină! Chiț-Chiț, dă fuga pînă jos la arhivă și adu cit mai multe dovezi. Numai să ai timp să vezi cite se petreceau pe vremuri aici.

Pînă la reîntoarcerea șoricelului, m-am uitat din nou afară, urmărind firul alb al drumurilor ce se deschideau printre case. Porumbelul parcă mi-a ghicit gîndurile: privea spre blocurile muncitorești din Bucureștii Noi.

— Cu 10 ani în urmă — mi-a spus el — acolo nu erau decît gropi. Noroi și zloată toamna, praful și gunoaie vara. Puteai să numeri pe degete străzile pavate. Astăzi n-am pene destule ca să le socotesc.

— Și cine a făcut toate acestea?

— Oamenii!

81.528 metri pătrați! Cită muncă de felul celei pe care au dus-o tovarășa Mazura Elisabeta, deputat în circumscripția 138, sau Mihai Petre, Negrea Vasile din circumscripțiile 160 și 161 Triaj și atîția alții, este cuprinsă în această simplă cifră! Oamenii aceștia, neștiuți poate decît de vecinii lor și, uneori de cite un ziarist, au contribuit și ei la civilizație, la progres.

De-abia urnindu-se, Chiț-Chiț s-a reîntors, trîgînd după el niște dosare și citeva ziare: „Volumul intii de stenograme al ședințelor consiliului municipal

Canalizarea era o acțiune ce privea doar sectoarele boieresti. Citesc la întîmplare frînturi din discuțiile purtate în ședințele consiliului comunal din anul 1933:

„În '33 s-au pavat în Sectorul IV Verde cinci străzi”

„La periferie există pericolul de a se îneca copii cînd plouă abundent”.

„Gratuitatea pentru bolnavii săraci aproape nu mai există”.

„La capitolul asistență medicală pentru copii nu s-a prevăzut nici o sumă”.

„În hale nu se găsește de vinzare nici cel puțin o bucată de pîine”.

„Am văzut copii goi, flămînzi, bolnavi, nemîncați cu zilele, care nu auziseră de lapte decît din manuale școlare”.

Un fluierat de locomotivă spintecă inserarea. Îmi amintesc de tînarul ucenic de la Atelierele Grivița, care acum 25 de ani

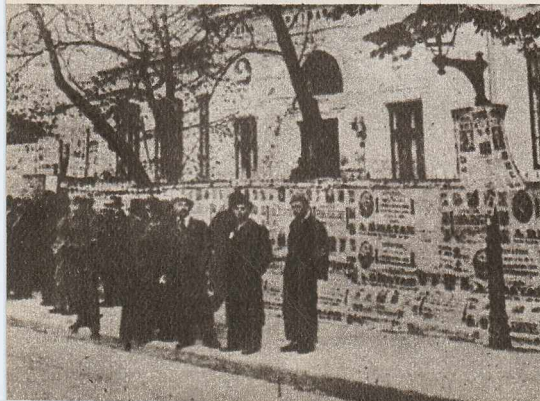
Spicuri din presa din trecut, care oglindesc huzurul și escrocheriile foștilor primari și consilieri ai Primăriei IV Verde.

Pe anul 1933, statele de salubritate din același an și diferite numere din ziarele „Adevărul”, „Universul”, „Tribuna edilitară” și „Gazeta Municipală” pe perioada '32-'36. Un titlu cu litere de-o șchioapă îmi atrage privirea: „Cartierul C.F.R.-Grivița, morman de miasme și salubritate omenească. În nici o casă, lumină electrică. Canaluri nu există. Tuberculozu seceră familii întregi”. Mă uit la Pandelică. Parcă mă îmbie: citește mai departe. „Cartierul Grivița are puține străzi pe care poți să mergi cu piciorul în timpul dezghețului”. „Motivele de gunoi care apar cînd se topește zăpada cresc încît uneori nu se mai vede casa de peste drum. Iar în zilele cu soare gunoaiele exală un miros de cadavre descompuse”.

Cartierul muncitoresc Steaua era luminat doar de... stele. Lumină electrică nu exista pe aceste locuri și noaptea puteai să circuli numai dacă era lună plină.

vestea, cu prețul tineretii lui, zilele de azi. Dacă ar fi trăit, ar fi fost poate președinte al raionului Grivița Roșie, ca tovarășul Zamfir Ion, care pînă mai ieri era strungar la aceleași ateliere; poate ar fi fost propus deputat într-o circumscripție electorală și s-ar fi îngrijit el de pavatul străzilor din cartierul lui, așa cum au făcut deputații de pe Sălcuței, de pe Șincai sau Trandafirilor; poate că în anii noștri, avînd posibilitatea să învețe, ar fi ajuns un intelectual de tip nou, ca medicul Alexandru Iuteș și, tot ca pe aceasta, cetățenii l-ar fi propus din nou deputat, ca și el, ar fi sădit pe strada Comana pomi, ar fi creat solarii, cercuri de citit, posturi de prim-ajutor... Dar pentru că ucenicul Vasile Roaită a dorit și a crezut posibile toate acestea, o cliță de boieri i-au curmat șirul nădejzilor...

Au trecut 25 de ani și visurile lui Roaită au devenit reali-

După alegerile comunale din 1934, „Gazeta Municipală” a publicat această fotografie, care nu mai necesită nici un fel de comentariu.

timp ce în trecut la conducerea Primăriei Sectorului IV Verde primarii și consilierii erau moșieri, proprietari de blocuri, turfiști, hoți și escroci ca Algiu, Matac, Andreescu-Rigo, Orleanu și alții, astăzi la conducerea treburilor sfatului stau oameni ai muncii, oameni cinstiti, devotați poporului, ca muncitoarea Ionița Elisabeta (foto 1), zăngarul Zamfir Ion (foto 2), cazangul Mașala Constantin (foto 3), sau ca luteș Alexandru (foto 4), medic specialist endocrinolog la Spitalul „Vasile Roaită”.

Și-acum la treabă! Negrea Vasile, statistician, și Mihai Petre, fierar, deputați, coborând scările sfatului popular.

ățile noastre de azi. Pe locul maidanului au înflorit parcuri, ca cele din Dămăroaia, din Chitila sau din Triaj: 400.000 de metri pătrați plini de flori și de pomi, de bănci și de alei. În locul cocioabelor, peste 500 apartamente noi, ridicate doar în ultimii șapte ani. În locul gunoaielor, spitale, prevenatorii, materități. De la 390 de paturi, la 1.052 de locuri în spitalele raionului.

Și Pandelică mi-arată mai departe documentele, punând parcă buzator față în față realitățile celor de azi cu fărâdelegile de ieri.

„Dacă populația săracă nu poate merge la teatru, să nu avem teatru? Pentru că omul sărac nu poate merge la universitate, să avem universități?” — spunea cu nism primarul Dobrescu, mare moșier și proprietar, în anul de grație 1933, recunoscând astfel că marii burghezi îi plac teatrele și universitățile, dar numai în măsura în care sînt folosite pentru uz propriu.

„S-au construit și se vor construi mereu cluburi, teatre, cinematografe și biblioteci, se vor clădi școli și universități, pentru toți cetățenii raionului nostru și fără nimeni să fie cuțți și pripuți” — spunea acum câteva zile tovarășa deputată Ionița Elisabeta alegătorilor din circumscripția 10 raională, care o propuseseră din nou candidată pentru alegerile din 2 martie.

Două fragmente din două procese verbale: unul din 1933, altul din 1958. Doi oameni, doi edili, două lumi. Odinioară boierii, proprietarii de blocuri, de cai de mers, avocații necinstiți, moșierii coloneii reacționari.

Cine nu-și amintește de Matac Alexandru, mare negustor, proprietar de cai de curse, care își strecea verile la Sinaia, în vila masă de pomină prin orgiile ce adăpostea, iar iernile pe însoțita Coastă de Azur, pierzând ară după seară în jurul mesei de joc de la Nissa. În patrie, primărie, lucrurile mergeau destul de bine, căci frânele le ținea în fond tot Matac, reprezentat printr-un consilier ce-i era pot.

Dar nu a fost primul și singurul imar sau consilier care ducea astfel de viață, pe spinarea etei primăriei. Gică-mic Orleanu a făcut castele, vii și case nu numai pe timpul cât a fost primar, și mai târziu, când, devenind mai consilier, a furat la fel de ne ca și predecesorii lui.

Costică Algiu, „biet” primar și consilier al Primăriei de Verde,

de-abia și-a putut face din leafă lui vreo două case și un bloc cu unsprezece etaje (cel din strada C. A. Rosetti 14, colț cu bulevardul Bălcescu).

Pe dom' maior Anghelescu îl cunoștea tot sectorul ca politician liberal activ și amintirea fostului ofițer de... ață se pierduse în cine știe ce afacere de furnituri, pe timpul războiului din 1918. Dar după ani, maiorul Anghelescu, care renunțase la militărie „în favoarea obștei”, reușise să cîștige la primărie, în numai cinci ani, de-abia... 3.365.750 lei. Calculul nu l-am făcut noi; el a apărut în presa vremii și n-a putut fi contestat. (Cînd țărăniștii stăpîneau „Gazeta Municipală” puteau foarte ușor să-i șantajeze pe liberali, dîndu-le pe față găinăriile. Și viceversa!)

Au fost mereu vecini pe state, ca răsplată pentru munca lor de „gospodari” ai sectorului de verde: proprietarul de imobile C. Tunescu, alături de avocatul moșier și politician M. Berceanu; celebrul escroc Andreescu-Rigo, avocat fără procese, care trăia din ciubucuri, șantaje și hoții, posesor de cazier judiciar, alături de mari proprietari ca Gh. Bruteanu, moșieri ca Pompiliu Ioanițescu ș. a. Dintre acești „consilieri” făcea parte și fostul chiabur și proxenet Bădulescu, expert nu numai în falsificarea vinului, dar și în susținerea banilor primăriei, sub oblăduirea „șefului de sector Gh. Orleanu”.

Dintre aceștia erau „aleși” cei 19 consilieri comunali care conduceau în trecut gospodăria Sectorului IV Verde. Cei peste 200.000 de muncitori, de intelectuali nevoiași și cinstiti nu aveau atunci glas la conducerea unei primării.

Și azi? 210 deputați raionali aleși din mijlocul muncitorilor și intelectualilor din raionul Grivița Roșie. Nici un boier, nici un om cu conștiință pătată; iar la conducerea sfatului — în Comitetul Executiv — 13 dintre aceștia: opt muncitori, un medic, doi ingineri, un învățător și un ofițer.

Înainte de a ne despărți, Pandelică îmi arată în ziare un bloc cu unsprezece etaje. E fostă proprietate a primarului C. Algiu, care nu se mulțumise cu

micul palat, construit din materiale sustrate din construcția primăriei, de pe strada Știrbei Vodă 117, ci își făcuse și această „căsuță”; vorba aceea: să aibă după ce bea... șampanie.

S-a făcut noapte. Porumbelul a zburat sus, pe umărul lui Pandelică, și s-a culcat. Mîine va zbura din nou și va privi mulțumit că în fiecare zi în cartierul lui apare ceva nou, că n-are timp să se plictisească. Chiț-Chiț, cenușiu și trist, rămîne printre dosare și ziare vechi.

Pe cînd muncitorii ceferiști locuiau cu chirle în asemenea cocioabe (fotografia din sfînga, jos), Costică Algiu și-a construit vreo două „căsuțe” și acest „blocușor” cu numai 11 etaje.

Dolina RADU
 Fotografii de Eugen IAROVICI

GRIVIȚA - UN SF

7 ZILE ȘI 3 NOPTI de neuitat

de Tudor ALEXANDRU

participant la lupta de la Grivița, din februarie 1933

Tovarășii de la „Flacăra” m-au rugat să le povestesc câteva amintiri despre zilele de luptă din februarie 1933. Timpul s-a scurs, noi cei tineri de atunci am încărunit, totuși vremea nu a șters amintirea acelor ceasuri...

Cu ce să încep? E atât de greu, când nu ești meșter al condeiului! Țin minte că la comitetul de fabrică a venit într-o zi un telefonist și ne-a relatat că Direcția Generală C.F.R. ceruse telefonic conducerea atelierului ca, la întocmirea listelor de plată, să reducă salariile cu 10 la sută. Ne-am dat seama atunci că ei acceptaseră revendicările noastre anterioare numai de formă. Pe altă cale am fost informați că, în noaptea de 14 spre 15 februarie, siguranța va face arestări. 15 era zi de salariu și burghezia voia să ne întimideze.

În dosul turnătoriei de bronz se afla, pe vremea aceea, un vagon fără roate în care era sediul comitetului de fabrică. Aici ne-am adunat noi, cei din comitet, în dimineața zilei de 14 februarie. Era o zi cu piză, friguroasă. Știam că ne așteptau evenimente mari, că trebuia să fim pregătiți. Am hotărât ca nimeni dintre noi să nu doarmă în noaptea aceea acasă, pentru a nu fi arestat și ea, în eventualitatea nerespectării măririi salariului, să trecem la acțiune, la grevă. Ziua a fost calmă, ca toate zilele care prevestesc luptă. Ne-am dat pe acasă seara. Am dormit la „formarea trenurilor”, pe un birou. Și 15 februarie sosi... În zori, la poarta atelierelor ne așteptau câteva femei. Ne aduceau vești neplăcute. O parte dintre delegații noștri fuseseră arestați. Femeile erau chiar soțiile lor. Știrea se răspîndi ca fulgerul. Peste tot, indignare. Întrebările stăruiau: ce facem? Cum acționăm? În fața administrației începuse să se adune lume. Secțiile rămăseseră pustii. Se formă pe loc un nou comitet de acțiune, pentru a înlocui pe tovarășii arestați, și se decretă grevă. Sirenele prinseră să sune îndelung, vestind tuturor că muncitorii au declarat grevă la Grivița. În jurul atelierelor se formară pîchete.

Noi, cei cîțiva delegați, ne-am dus la administrație să cerem eliberarea tovarășilor noștri. Cei doi inspectori care conduceau atelierele

și-au declinat competența. Și tratativele s-au întrerupt.

Afară ne așteptau mil de oameni. Călea Griviței era înfășă de mulțime. Curtea atelierelor, plină de muncitori. Ora 11... Ora 12... Ora 1... Ora 2... Ora 3. Partidul organiza în acele ore cel mai formidabil miting din acel an. Se explica împilarea la care era supusă clasa muncitoare, se lansau înflăcărâte chemări la luptă, se demasca fața hidoasă a capitalismului. La ora 8, rumoare: în fața atelierelor apăruse armata. Din acel moment cuvintele noastre se adresară soldaților. Și, oricît s-au străduit comandanții, fiii aceia de țărani, de muncitori, nu l-au ascultat. Vedeau în noi, de bunăseamă, chipul părinților lor, care îndurau și ei călcîiul exploatării burgheze. De aceea n-au tras...

Apoi a venit din nou noaptea timpurie de februarie. Atunci am înțeles ce înseamnă solidaritatea muncitorească. Nenumărate căruțe, încărcate cu pachete, s-au oprit la poarta atelierelor. Fabricile din Capitală ne trimiteau ajutorul lor frățesc: mîncare și țigări. Pachetele zburau peste gard și noi le primeam fericiți. Nu eram singuri, nu eram singuri, ne ziceam. „Fraților, fiți dirji!” „Nu vă lăsați!” Cu asemenea cuvinte eram încurajați.

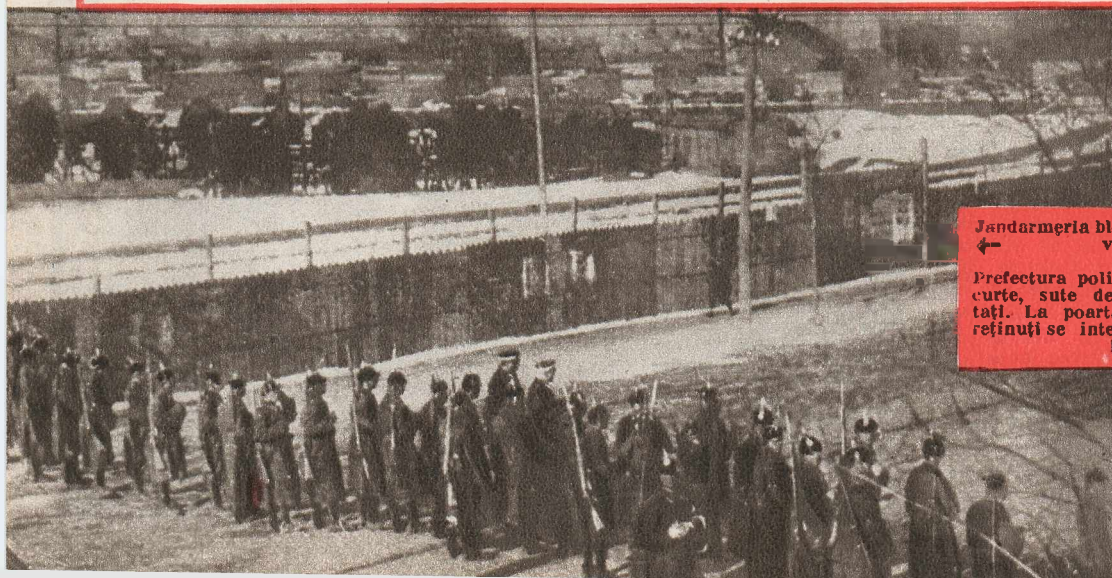
Ora 2 noaptea... Călea Griviței era pustie. Lumea venită de dimineață, răzbită de foame și frig, plecase acasă. Atelierele erau cufundate în întuneric. Nici o lumină, nici căldură. Liniște...

În clipele acelea au apărut alte grupe de militari. De data aceasta erau ofițeri și reangajați, îmbrăcați în haine de soldați. Burghezi și slugi ale burgheziei... Strada se animă de tropăituri. Din loc în loc se fac focuri. Stau în preajma lor și dirjii. De la o circumă (a „Borfoasei”, cum îi spuneam noi) li se aduce țuică, să se încălzească. Au băut pînă s-au îmbătat. Îi vedeam. Apoi au pornit primul atac. Poarta atelierelor era pe atunci din scinduri. Au încercat să o ia prin asalt. Dar noi, organizați, stăteam de veghe. Muncitorii s-au apărat cu vitejie. Treizeci de minute de luptă și armata se retrase! Și din nou acalmie...

Ora 6 fără zece minute... Un colonel (Hotineanu) cheamă o delegație a noastră și ne soamează să părăsim în cinci minute atelierele. Nu ne-am supus. Trebuia să mai rezistăm o oră, pînă la șapte, cînd începeau lucrul celelalte fabrici. Partidul ne vestise că vor avea loc greve de solidarizare. Zărirăm pilpiind la răsărit zorii celei de-a treia zile. Atunci a început și melișatul mitralierei. Din școala care se afla în fața atelierului se abăt看 asupra noastră o ploaie de gloanțe. Asupra muncitorilor dezarmați se trăgea în plin, necontenit, cu furie. Zeel de muncitori căzură secerăți. Un adevărat masacru. În fața armelor, noi am avut un singur scut: credința în puterea clasei noastre, în partid. Ne-au ucis, ne-au arestat, ne-au schingiuit, dar cei care au învins sîntem tot noi. Dovadă sînt aceste zile, pe care le trăim azi.

Extrase din presa timpului, care oglindesc evenimentele de la Grivița.

Jandarmeria blochează Călea Griviței.

Prefectura poliției Capitalei. În curte, sute de muncitori arestați. La poartă, familiile celor reținuți se interesează de soarta lor.

Zîmbetul lui VASILE ROAITĂ

Luptele ceferiștilor și petroliștilor din România au constituit pe plan mondial, după înscăunarea fascismului în Germania, prima împotrivire fâțișă, prima manifestare antifascistă de masă din Europa a muncitorimii conștiente.

(Chivu Stoica — „Eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din 1933“)

Polițiști și jandarmi ținînd cu sălbăticiile pe un muncitor grevist arestat.

Greva a fost declarată. Muncitorii s-au adunat în curtea atelierului, într-un mare miting.

În timp ce în închisori muncitorii de la Grivița erau schingiuiți, conducătorii C.F.R.-ului, slugi ale guvernului burghez, benchetuiau (vezi fotografia de jos) — iar organul franțuzit „Ilustrațiunea drumului de fier“ nu prididea cu elogiile adresate acestor slugoi sinistri. Cinișmul mergea stîl de departe. Incit „Ilustrațiunea drumului de fier“ își intitula astfel unul din reportaje: „Ceferiștii sărbătoresc legiferarea statutului personalului“ (este vorba bineînțeles de „ceferiști“ ca cei din fotografia de jos).

De la clubul „Grivița Roșie“, unde îmi daseam întâlnire cu tovarășul Stănescu Constantin, am pornit împreună să vizităm cartierul. Îl rugasem să-mi evoce epopeea din februarie 1933, al cărei veteran este, dar, în loc să ascult narațiunea la gura sobei, în biblioteca elegantă și confortabilă — mai potrivită, socoteam eu, cu temperatura acestei dimineți geroase — m-am pomenit ispitit s-o ascult afară, ca într-o simplă și însoțită plimbare de primăvară.

— Cunoști raionul nostru?

Am zîmbit! Dacă îl cunosc?! Îl știu, cum spune scriptura, cînd era numai apă și praf, adică noroi ca la facerea lumii. Imense maidane cu gunoaie, în care sărăcimea scormonea căuțînd rămășițe de-ale gurii, unde se țirau ca să moară în smîrcurile gropilor lui Ouatu toate potăile hămesite ale mahalalelor. Căsuțe de chirpici, în ulițe hopuroase, iar singura lumină, noaptea, aceea a felinarelor de mină, cu care locuitorii, îndeobște ceferiști, își călăuzeau pașii. Cred că mai posed o fotografie înfățișînd o îndeletnicire, în floare pe atunci, aceea a „podarilor“, care închiriau scînduri de trecut băltoacele în sezonul glodului de toamnă. Numai așa fetele și cavalerii nu riscuau să-și murdărească de-a binelea pantofii, cînd se duceau să danseze duminica la „completul“ Salata, unica distracție de cartier în blagoslovitul leat al hohenzollernilor.

— Îl cunosc de mult, tovarășe Stănescu. De peste 30. de ani.
— Hm! E ceva! Am apucat și eu destule aspecte hîde ale

Grivitei de altădată. Pe vremea uceniciei la atelierele locomotivelor. Dar nu-ți inchipui cît s-a schimbat în anii din urmă. N-ai mai fost pe aici și m-ar bucura să-i cunoști fața nouă...

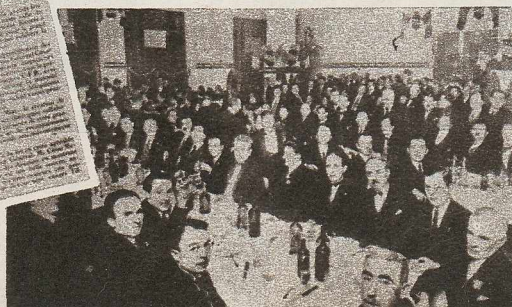
S-a oprit o clipă și m-a privit. A bănuțit, se vede, că eram hărțuit de o imagine tristă, prizonieră memoriei. A continuat...
— E opera noastră. Așezăminte culturale, parcuri, canalizări, școli, străzi noi, locuințe muncitorești — sint fructul nădejzilor sădite atunci...

Vedea în toate acestea nu doar un reflex, ci o materializare a elanului revoluționar al muncitorimii din anii de luptă ce au culminat cu evenimentele din 1933. Sint traducerea în viață a acelei aprige îndrjiri ce a caracterizat drumul spre biruință al maselor muncitoare și despre care neuitatul Ilie Pintilie a spus cu mîndrie la procesul din 1934, de la Craiova: „Drepturile nu se cerșesc, ele se cuceresc cu lupte și chiar cu sacrificii“.

Sugestia unei raite în cartier, în ajunul unei mari zile aniversare, mă imbia și mă emoționa totodată, fiindcă acea zi de luptă de acum un sfert de veac am trăit-o împreună cu zerile de mii de cetățeni — veniți unii să admire vitejia muncitorilor, alții dintr-un demonstrativ sentiment de solidaritate cu acțiunea ceferiștilor.

Anatole France spunea că opiniile oamenilor pentru o cauză dreaptă nu rămîn niciodată sterpe. Ele sint ca semințele găsite în sarcofagele faraonilor, care după patru milenii rîdesc griu și trandafiri. Clubul ăsta sumpțios și elegant este una din semințele lui februarie 1933.

— Haideam mai departe.

În 1933 tovarășul Stănescu avea 24 de ani și era montător la Atelierele Grivița. Venise băiețos din Răcari (Titu), locul lui de baștină, sat oropsit, de unde îl alungase sărăcia pe care anevioie o alina în perioada uceniciei. Și mai tirziu chiar, ajuns lucrător calificat, n-o scotea mai ușor la capăt, în crîncena epocă a „curbelor de sacrificiu“. Se însurase de tînăr, locuia, în anul grevelor, cu familia, într-o odăiță ponosită, înghesuită între alte douăzeci la fel, toate ocupate de ceferiști, și era tată a doi copii.

Făcuse parte din delegația care izbutise, la 2 februarie 1933, să smulgă, sub presiunea grevei, ocîrmuirii vaidiste, satisfacerea unor revendicări, făgăduită în demersurile anterioare dar tărăgănată ulterior: plata muncii în acord majorată cu 25 la sută, reintro-

ducerea indemnizațiilor de chirie și de scumpete, recunoașterea comitetului de fabrică.

— A fost prima mea experiență practică, primul rezultat concret al unei acțiuni organizate, mulțumită îndrumărilor date de tovarășul Gheorghiu-Dej.

Mergeam și ascultam. Pentru tabloul amintirii, nu-mi dispăcea că iarna procedeză prin simetrie. Cu caruselul de fulgi învirtejiți ca atunci, la răsplată; cu o maramă de promoroacă țesută între bulumacii zaplăzului, prin care vedeam — retrospectiv — siluetele greviștilor luminate de focurile aprinse, ca să se încălzească, în curtea atelierelor. Atunci Grivița nu trecea mult dincolo de gară, cu tramvaie și birje cu tot.

Acuma tramvaiele și-au extins raza hăt departe, pînă la ușa

1) În fața policlinicii Atelierele Grivița Roșe se află placa comemorativă care amintește de jertfele eroilor ceferiști din 1933.

2) O hală modernă a Complexului Grivița Roșe.

3) Statuia eroicului ucenic Vasile Roaită.

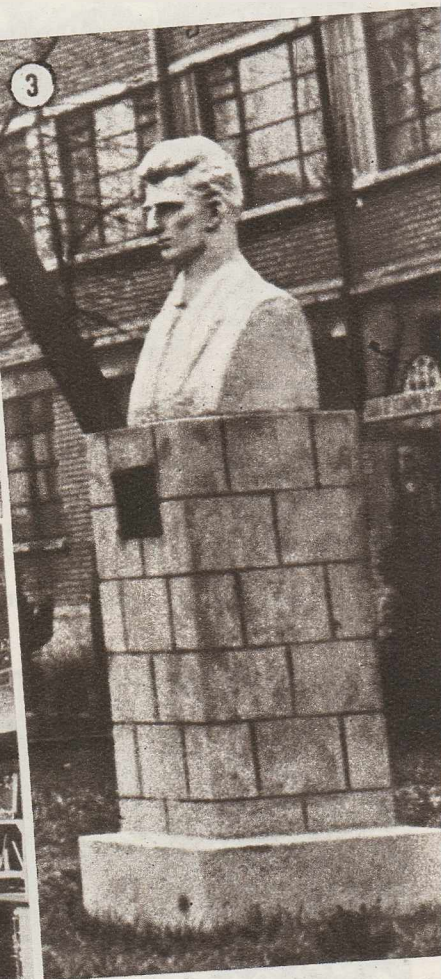
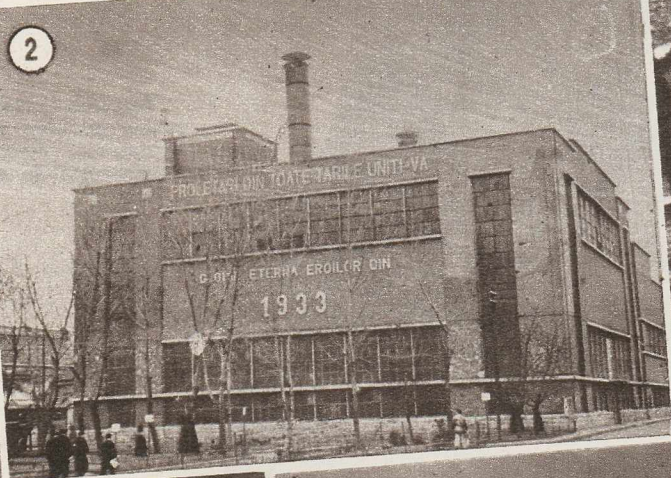
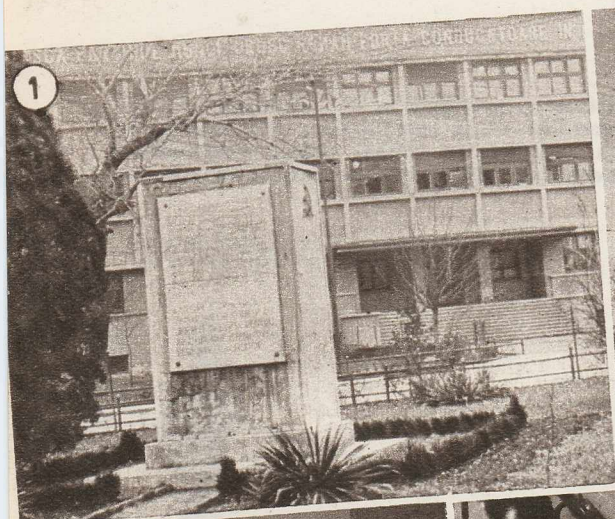
4) Ca să ajungi la „completul“ Salata, unica distracție de cartier odinioară, îți erau de mare folos „podarii“, care închiriau scînduri pentru trecut băltoacele în sezoanele ploioase. Acum, la dispoziția ceferiștilor stă splendidul club. În fotografie: familia unui muncitor a venit la club să vadă programul televiziunii.

5) Cabinetul dentar al policlinicii C.F.R.-Grivița.

6) Expoziția care înfățișează realizările muncitorilor din sectorul transporturi, deschisă în holul Teatrului C.F.R.-Giulești, este vizitată în aceste zile de mulți tineri.

7) Pe locurile unde rimau în mocirlă porcii vagabonzi și își duceau traiul în hrube oamenii sărmani, s-au construit blocurile muncitorești de pe Bulevardul Bucureștii-Noi, unde locuiesc mulți ceferiști.

Fotografii de S. STEINER

RAID ELECTORAL

in lumea artei

ost nevoie de o idee, un stilou, un bloc-notes, de un fotoreporter și un reporter... Și iată-ne pe toți cinci lecind la drum.

Întîi a vorbit ideea: cum se pregătesc artiștii în București, în vederea alegerilor? Reporterul arășans, stiloul a scris cele ce a văzut (și hîrtia a... imit), iar fotoreporterul întărit, spusele lor, dînd năgine concretă ideii.

Un poet. Cicerone Theodorescu (foto 1).

Cu opt ani în urmă scria prima poezie închinată alegerilor: „Certificat de alegeri”. Ca și atunci, Cicerone Theodorescu nu-și dezvințe crezul său de artist-tățean: noua-i poezie, „Alegeri”, este gata. Și, după cîte ne-a spus, nu a fi singura.

Un actor. Septimiu Seer (foto 2).

Sunăm. Ne deschide chiar el căutat. Bucuros sau nu e oaspeți, ne invită totuși în casă și, în jurul unei mese pe care aburesc cafele, ține de vorbă. „E în tradiția Municipality de a fi prezent în campaniile electorale. Cum vă știm și membru în consiliul F.D.P. al raionului Lenin, am vrea să ne spuneți cum contribuți ca actor la campania electorală”.

Interlocutorul nostru ne arată un manuscris:

„Primul buletin”. Pieși într-un act de Septimiu Seer.

Surpriză! În locul unui actor, găsim un dramaturg. Piesa va fi de altfel jucată și de către o echipă a Municipality.

În drum, ne abatem pentru o clipă pe la palatul F.R. Intrăm în sala de spectacole. În jurul unei mese, vreo zece tovarăși: contabilul Ghebrea, inginerul Lungeanu, vopsitorul N. Velea, arhivarul Unureanu, impiegata de nișare Mușat Cecilia și... însuși directorul, Paul Constantinescu.

— Ședință? — întrebăm și vrem să ne retragem.

— Repetiție... Consemnez faptul: se repetă piesa lui M. Ștefănescu „Sus Tudorache, jos Tudorache”, pe care echipa de teatru a Consiliului Municipal M.T.T. o pregătește în vederea alegerilor (foto 3).

Un compozitor. Știam că au compus cîntece în vederea alegerilor și Laurențiu Profeta și George

Klein, și Nicolae Kirculescu, și Elly Roman... Dar fiindcă și mie, și fotoreporterului ne place „Tropa-tropa”, am optat pentru autorul acestuia. Am ajuns. Sunăm. Nimic. Sunăm din nou. Nimic. Eram pe punctul de a renunța, cînd s-a deschis ușa și au apărut ochelarii cu ramă neagră, părul argintiu, zîmbetul tineresc: Elly Roman în halat și papuci.

— Vă rog să mă iertați. Vorbeam tocmai la telefon cu Uniunea Compozitorilor, căreia îi comunicam că am terminat compoziția dedicată alegerilor de la 2 martie: „Cîntec de primăvară”.

(Adevărat interviu-fulger: răspunsuri fără întrebări). Fără să fie rugat, maestrul se așază la pian: o muzică veselă, optimistă, cu rezonanțe din folclorului nostru, umple camera (foto 4).

Să intrăm acum într-o casă de cultură. O alegem pe aceea din raionul N. Bălcescu. Deschid la întimplare ușa pe care scrie „Cerc de artă plastică”: cefieristul Mircea Iliescu, pălărierul Ghiuzelli, gestionarul Dimache, profesorul de matematică Rădulescu Ion, eleve, gospodine și studente... Se pictează, se decupează fotografiile, se fac fotomontaje și afișe pentru propaganda electorală. Îl caut din ochi pe colegul meu. Nu are timp să mă vadă. Fotografiază de zor (foto 5).

Ce-or fi lucrînd graficienii?

Poșosim în atelierul tînărului grafician Dumitru Negrea (foto 6). Lucra, dînd ultime retușuri la caricatura „Argument de convingere”, ilustrînd metodele din trecutele alegeri burgheze. Pe masă, un carnet. Îl răsfoiesc: alte cîteva schițe cu aceeași temă.

Mergem mai departe. În drum spre casă, surprindem o conversație ciudată:

— Tu ai grije de Cațavencu.

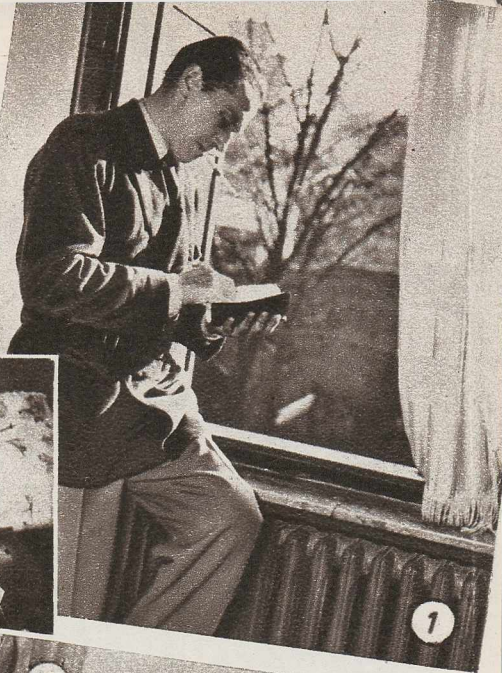
— Puiu se va ocupa de Caragiale, iar eu de umbre.

— De acord—îi răspunde celălalt—dar ce folosești pentru Dandanache?

— Ce zici de asta?—și amîndoi se apleacă, privind în servieta doldora a unuia dintre ei.

„Parcă era un copil”, mi se năzare mie. „Parcă mișcă ceva în servietă”, îse pare și colegului meu.

Sîntem în troleibusul 84. — În orice caz, astăzi seară hotărîm acțiunea pentru alegeri—își continuă ei conversația.

Alegeri... Caragiale... Ceva „misterios” ascuns în servietă... 8 seara. Ce facem? Din priviri ne-am hotărît: după ei. Se urcă în 11: cu noi pe urmele lor. La stația Frasinului coborîm. Bucureștiul a rămas departe... Cei doi intră într-o clădire mare, vecină cu stația tramvaiului. Pe o scară, urcăm într-un turn. Probabil zîmbiți atotștiutori: desigur o echipă de amatori repetă „O scrisoare pierdută”. Vă în-

de Liliana ȘAPLAN
Fotografii de Eugen IAROVICI

șelați. E vorba de cercul de păpușari al Căminului „Ada Marinescu” din Giulești, care repetă sceneta „Alegerile de ieri și de azi”, iar cei doi eroi ai „urmăririi” noastre sînt Gabriel Teodorescu, autorul piesei, și Roger Constantinescu, instructor păpușar al Casei de Creație Populară

din București, în a cărui servietă erau păpușile ce aveau să simbolizeze pe viitorii eroi ai scenei.

Un poet, un compozitor, o brigadă artistică și un actor-scriitor, un grafician, cîțiva pictori amatori, niște păpușari (adăugați la aceștia și reporterul și fotografii)—iată cîțiva cetățeni întîmpinînd—fiecare în felul său—alegerile de la 2 martie.

Venetia? Nu! Un colț pitoresc din Praga. Aici e „mica Venetie” — îmi spune ghidul meu ocazional, dr. Segó. Dar prea puțin praghezi îi apreciază frumusețea. Și cu atât mai puțin sînt aceia care se gîndesc că trebuie să arate străinilor aceste minunate străzi-canal din străvechea Mala Strana.»

A

lături de publicul prajean am avut prilejul să ascultăm o „Garofiță” îndrăcită de tată de orchestra „El record”, să-l aud pe C. Petrescu fluierînd o „Cîrliie” și să aplaud cele bucureștene „bancuri” ce s’au debitat vreodată în limba ceolă, inclusiv faimosul „Castravete” al lui Mircea Crișan. Și, împreună cu artiștii romîni, am fost emoționat cînd, după spectacol, în cabină a năvălit, cu suflător la gură, o femeie care, după ce s-a recomandat — era o artistă — a spus:

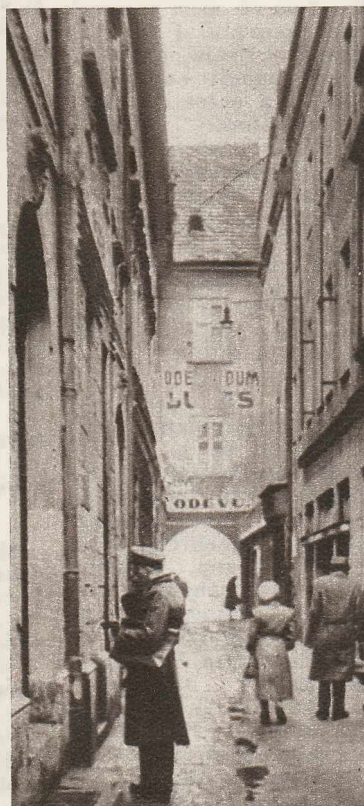
— Vă felicit pentru extraordinarul dv. spectacol! Soțul meu care v-a văzut anul trecut în Moscova, mi-a telefonat a doua noapte din Bratislava să facă dracu-n patru, ca să vă vadă și să sint fericită că nu v-am putut...

„Iată că și în felul acesta venim tot mai cunoscuți pe aceste hotare” — mi-am spus atunci. Era în una din primele zile ale vizitei mele în Cehoslovacia deoarece văzusem încă prea puține, eram îndreptățit să-mi spun asemenea cuvinte. Mai apoi, în timpul m-am convins că în Cehoslovacia sîntem cunoscuți și prețuți mai mult decît am bănuț. Aceasta în primul rînd datorită prietenilor noștri — prietenii vechi și statornici.

Mai tare decît grantul și bronza

Monumentul ridicat în memoria eroilor romîni antifasciști în orașul Brno și cununile de flori ce împodobesc mormintele eroilor romîni căzuți în Tatra sînt pioase mărturii ale prieteniei și recunoștinței. Mai există însă și altele de monumente ale prieteniei; ele nu sînt durate în grație...

Străzi înguste, medievale...

František Kavka, istoric, autorul studiului despre relațiile comerciale romîno-cehe în evul mediu.

Filologul dr. Zdeněk Wittoch, redactorul valorosului dicționar romîno-ceh predat la tipar în vara trecută.

„Pe mine m-ați fotografiat? Pentru ce?... Mai bine fotografiați monumentele Pragai!” — îmi spune cu modestie dr. Segó.

PRIETENII DE PE MALURIILE

au marmură, nu sînt turnate în bronz — dar sînt mai tari decît cea mai rezistentă rocă, decît cel mai dur aliaj. Sînt lucrările celor care, îndrăgostiți de patria noastră, de limba și cultura noastră, fac cunoscute poporului prieten ceh bogățiile spirituale ale poporului român, pagini din istoria noastră, frumusețile graiului românesc.

Un economist pasionat după... Istoria României

Printre prietenii praghezi ai României ce fac parte din această categorie, se cuvine în primul rînd să-l amintesc pe acel slovac ce cunoaște Praga mai bine ca orice praghez (în calitate de ghid voluntar mi-a arătat cele mai pitorești colțuri ale capitalei cehoslovace) și de la îndrumarea căruia nu m-aș da în lături nici dacă ar fi vorba să-mi servească drept călăuză în Țara Moților sau în Dobrogea.

Este doctor în științe juridico-economice, dar s-a specializat în... istoria și etnografia României.

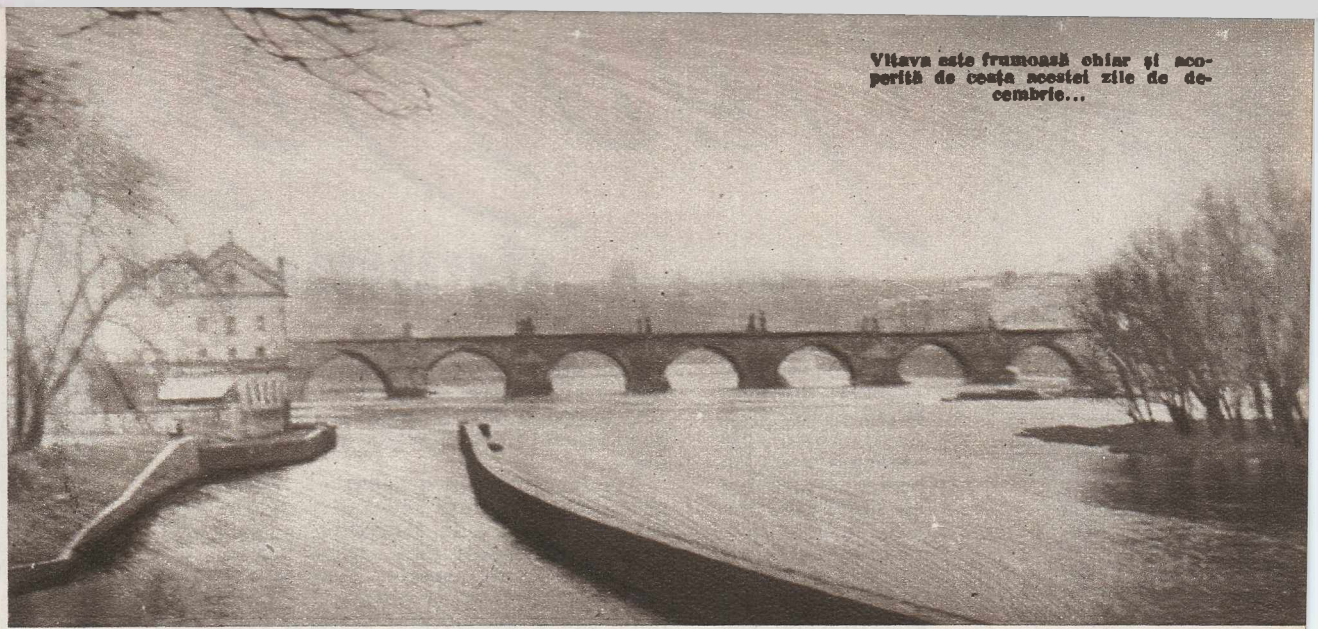
D-rul Josef Sego — acesta este numele său — a scris pînă acum nu mai puțin de 12 studii despre țara noastră. Numai despre insula Ada-Kale a scris trei studii: unul geografic, altul istoric și al treilea de drept internațional — acesta din urmă pornind de la situația curioasă creată după Congresul de la Berlin din 1878, cînd, recunoscîndu-se independența României, s-a omis să se precizeze situația insulei; drept urmare, aceasta a rămas... pe apă — adică fără a aparține din punct de vedere juridic nici unui stat — pînă în 1918.

În studiile sale, d-rul Sego a pornit de la cercetarea colonizării slovace, în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, prin părțile Bihorului. Apoi au început să-l atragă problemele etnografice atît de complexe ale Dobrogei. Iar acum, Țara Moților.

Bineînțeles că ne-a vizitat în numeroase rînduri țara, că vorbește perfect româneste, că a cercetat cu pasiune bibliotecă, muzee și șantiere arheologice din București și Sibiu, din Mangalia și Alba Iulia, din numeroase colțuri ale țării.

...Cînd d-rul Sego îți servește drept Cicerone prin ulițele înguste din Mala Strana sau prin sălile de opt ori seculare mînăstiri ce a aparținut ordinului Premontraților, în care se află astăzi celebra bibliotecă-muzeu Strahoská Knihovná — nu numai că înțelegi ușor trecutul poporului cehoslovac, dar îți spui: „Cît de mult își iubește omul acesta patria!“ Să nu te împingă însă Aghiută să-ți exprimi cu prea multă expansivitate entuziasmul față de frumusețile monumentelor cehe! Căci în acest caz d-rul Sego îți va replica: „Ce tot spui dumneata?! ...Asta nu e nimic. Aici sînt doar lucruri vechi de 800; cel mult 1000 de ani. Pe cînd la dv., la Sarmisegetuza sau la Istria... Acolo istorie! Bimilenară!“

Ceea ce dovedește că într-o inimă caldă poate încăpea multă dragoste și pentru propria pa-

Vltava este frumoasă chiar și acoperită de ceața acestei zile de decembrie...

trie, dar și pentru cea a prietenilor...

Un dicționar început acum 30 de ani

Da, trei decenii se împlinesc de cînd profesorul Gheorghe Staca, de la Universitatea din Praga, a început să lucreze la primul dicționar romîno-ceh. Dar a trebuit ca la cirna Cehoslovaciei să vină puterea populară, pentru ca acest dicționar să fie terminat, să fie revizuit pe baza celor mai înaintate principii și legi ale științei despre limbă și, mai ales, să ajungă în tiparnițe.

Din anul 1949 vechea lucrare a bătrînelui profesor Staca a fost preluată — cu asentimentul și colaborarea inițiatorului ei — de acei ce au dus-o la bun sfîrșit. La început a fost numai un om: specialistul în limbile slave și romanice, dr. Zdeněk Wittoch. Curînd și-a creat un colectiv, în care au mai intrat doi cercetători: Vladimír Hořejší și Ioan Secăreanu — acesta din urmă, un român stabilit de 40 de ani în Cehoslovacia.

L-am vizitat pe d-rul Wittoch la redacția dicționarului din strada Valentinská, o străduță mică, situată aproape de cheiul Vltavei, în străvechiul Staré Město. Dicționarul era deja sub tipar — ultima fascicolă fiind predată editurii la 13 iunie.

Desigur — s-ar putea întreba oricine — după ce un specialist a lucrat 21 de ani la un dicționar, ce au mai avut de lucru încă trei specialiști, alți 8 ani? Întrebarea e firească numai pentru acel care nu cunoaște conținutul acestei opere. Iată doar cîteva amănunte: dicționarul conține cca 40.000 de cuvinte; la fiecare cuvînt filologul cehi s-a ocupat de semantica respectivă, de aspectul gramatical, de proverbele în care este cuprins acel cuvînt (căutînd și analogiile cehe ale acestor proverbe) etc. M-am uitat prin cîteva din dosarele dicționarului. Am luat, de exemplu, cuvîntul „a bate“. Numai pentru traducerea și explicarea tuturor sensurilor în care acest cuvînt este folosit în limba romînă, filologii cehi au ocupat

spațiul a trei coli de hîrtie dactilografiate... Altfel, desigur, nu s-ar fi putut explica sensul expresiilor: a bate capul, a bate fierul cît e cald, a bate măr, a bate pasul pe loc etc. etc.

...D-rul Wittoch a început să studieze limba romînă din 1930. Astăzi, după 28 de ani de studiu, este un mare cunoscător al limbii noastre și al minunatului nostru folclor, ține legături strînse cu Institutul de Lingvistică din București, iar la ultima sesiune a Academiei R.P.R., printre comunicările prezentate, se află și una a specialistului ceh. Avînd ca subiect, bineînțeles, semantica și influențele ce le-a suferit un cuvînt românesc.

...Primul dicționar romîno-ceh va ieși curînd de sub tipar. Este o operă de valoare, la care s-a muncit mult și cu pasiune. Autorii lui merită toată recunoștința noastră. Iar cea mai bună răsplată ce le-am putea-o da, ar fi ca strădaniile lor să devină cunoscute în România.

Soțul — istorie; soția — literatură...

Cu docentul František Kavka de la Facultatea de istorie și filologie a Universității din Praga am făcut cunoștință încă înainte cu cîteva luni. Propriu-zis, nu cu el direct, ci cu un fragment dintr-o lucrare a sa, privitoare la relațiile comerciale romîno-cehoslovace în evul mediu, apărut în revista romînă „Studii“, seria istorie nr. 4 din 1957. Am aflat din această lucrare — și apoi, după ce am făcut personal cunoștință cu autorul ei — că în evul mediu relațiile economice dintre țările noastre au fost mult mai intense decît s-a crezut. Care încărcate cu postavuri, pălării, cuțite și diferite unelte plecau spre voievodatele noastre și se întorceau în Boemia cu miere, ceară, piei, grîne, urmate uneori și de cirezi de vite.

Desigur că nu i-a fost ușor cercetătorului să aducă la lumină date, fapte, documente privitoare la toate acestea. Luni de zile, însă, a stat aplecat asupra a sute de pergamente, vechi hrisoave din arhivele Pragăi, ca și din cele ale Bucureștiului, Clujului, Orașului Stalin ori Sibiului. Și atît de mult l-a atras istoria României, încît de cîteva ani încoace docentul Kavka urmărește tot ce apare în România ca literatură istorică și recenzează toate aceste lucrări în presa de specialitate pragheză.

Cînd l-am vizitat, în cabinetul său se mai afla încă o persoană, bine cunoscută în cercurile

scriitoricești din București: Marija Kavkova, soția istoricului.

Licențiată în filologie romanică, Marija Kavkova s-a specializat în literatura romînă. Și nu este de loc lipsit de semnificație faptul că teza sa de doctorat — editată mai apoi și în limba polonă — are ca titlu: „Răscoalele țărănești din 1907 din România, oglindite în literatură“.

Pînă în anul 1952 Marija Kavkova nu fusese încă în România. Dar la acea dată ea avea deja tradus în cehă și editat un roman — „Negura“ de Eusebiu Camilar — și se mîndrea cu un bilanț de activitate rodnică la conducerea cercului de traducători din limba romînă, ce funcționează pe lângă Uniunea Scriitorilor din R. Cehoslovacă.

Marija Kavkova a căutat, în discuția avută, să ocolească propria activitate, preferînd să-mi vorbească despre alții. Totuși am izbutit să află că a făcut un studiu introductiv de peste 20 de pagini, pentru un volum de opere alese de Mihail Sadoveanu, aflat sub tipar; că, împreună cu poetul Jan Vladislav, a tradus volumul „Bucurii“ de Maria Banuș, o culegere de cîntece și alta de basme populare romînești.

Mi-a vorbit Marija Kavkova de traducătorii din literatura romînă care activează de mulți ani. Astfel, Marija Kojecka a tradus încă înainte de război „Ion“ de Liviu Rebreanu și „Calea Victoriei“ de Cezar Petrescu, iar după război — „Descult“ de Zaharia Stancu și „Venea o moară pe Siret“ de Mihail Sadoveanu (aceasta din urmă în curs de apariție). Vladimír Hořejší a tradus „Nicoară Potcoavă“ al maestrului Sadoveanu, poetul Vilem Zavada — un volum de versuri din Eminescu (sub tipar), profesorul Kvapil de la Universitatea din Olomouc — „Ciocoi vechi și noi“ de Nicolae Filimon.

Dar lista prietenilor noștri de pe frontul culturii nu se încheie cu aceștia. Profesorul Krečan din Praga, profesorul Josef Macurek și profesorul Pavel Beneš din Brno, docenta Jindra Huškova din Bratislava (cea mai bună și mai veche traducătoare din romînă în slovacă, fostă elevă a lui Densușianu) — iată doar cîteva dintre aceștia.

★
Istorici, lingviști, scriitori — toți acești prieteni cehi nu numai că ne cunosc atît de bine istoria, limba și literatura, dar ne fac mai ales prețuiți peste hotare, într-o țară a cărei prietenie ne este de mare preț.

VLTAVEI

de V. SAVIN

Fotografiile autorului

Geo Bogza — drumețul.

Geo Bogza

drumețul

F. BRUNEA-FOX

Fotografiile de Aurel BAUCH

În cărțile sale, pasiunea lui Geo Bogza pentru drumeție apare subordonată unui itinerar determinat de obiective precise. Aceste limite nu epuizează însă decât „tematic”, pasiunea turistică a scriitorului. Eu,

care i-o cunosc, știu că acolo unde ea apare isprăvită, începe abia călătoria imaginativă, în continuare, drumurile poemului suprapuse peste cele geografice. Căci, în realitate, Geo Bogza nu-și termină niciodată mersul și fiindcă sînt familiarizat cu această fantezie a umblatului ce se inspiră, s-ar zice, din propriu-i miraj, o simplă plimbare împreună poate degenera într-o surprinzătoare excursie. Acum cîțiva ani, invitat la o „escapadă” ce avea drept țintă mănăstirea Pasărea de lingă București, ea ne-a antrenat — pe nesimțite — la... Sinaia. Altădată, ducîndu-ne să vedem un scrinciob pascal la o periferie bucureșteană, ne-am pomenit luîndu-ne cu vorba și mai ales cu mersul — la Mangalia. Fără pardesiu, în ținută de țirgoveț ieșit să flaneze pe lingă casă, într-o dimineață de primăvară.

Uneori, cînd vocea lui îmi face — prin receptor — o vizită domiciliară (auriculară e mai exact), știu ce urmează îndeobște frazei prietenoase introductive, dacă dimineața telefonului sclipește de soare. Indiferent anotimpul, vine invitația:

— Ce-ai zice de o plimbare la Herăstrău?

— Atîta tot? — îi răspund invariabil, pe un ton prefăcut decepționat. Asta-i soare numai de doi-trei kilometri? Pun rămășag că ne duce comod pînă la Snagov.

— Atît, dragul meu. Îmi pare rău că trebuie să-l sacrific după-amiezei... sedentare. Am program. Trec să te iau peste o jumătate de oră.

Zîmbesc. Știu cît e de relativă noțiunea adverbului „atît” și adaug, cu candoare:

— Iau rucsacul?

— Dacă te amuză să te fiții în jurul lacurilor cu un rucsac la spinare, te privește.

Deunăzi, întîmplîndu-mă la Geo (o veche și afectuoasă prietenie îmi dă dreptul să-i omit titlurile academice și parlamentare și să-l vizitez chiar cînd vreo indispoziție — el nu are ca alți intelectuali pudoarea răcelilor — îl reține în casă), corectura ce-o făcea „Cărții Oltului” a iscat o discuție turistică. Știîndu-l pasionat de drumeție, care i-a furnizat unele din cele mai frumoase

pagini ale reportajului nostru literar și ale literaturii noastre peisagistice, mi-a plăcut să-l antrenez într-o temă dragă mării sale pasiuni pentru frumusețile priveliștilor românești.

Am început prin a spune că, potrivit cu necesitățile sanitare sau sufletești ale omului, natura îi stă la dispoziție cu două categorii de priveliști. Mai precis: aceeași priveliște în două aspecte. Unul se referă la turistul mulțumit să soarbă din goana trenului sau a autobusului nectarul peisajului, al localității bogate în vrajă decorativă. Acest drumeț e spectatorul platonice, nepretențios, totodată trubadur și sportiv — pentru nesașiul căruia un fragment de icoană vegetală, o sclipire de apă, o căsuță în cuta unui deal sînt suficiente, ca o dușcă de izvor.

Aici Geo zîmbește malițios, intervenind cu o frază:

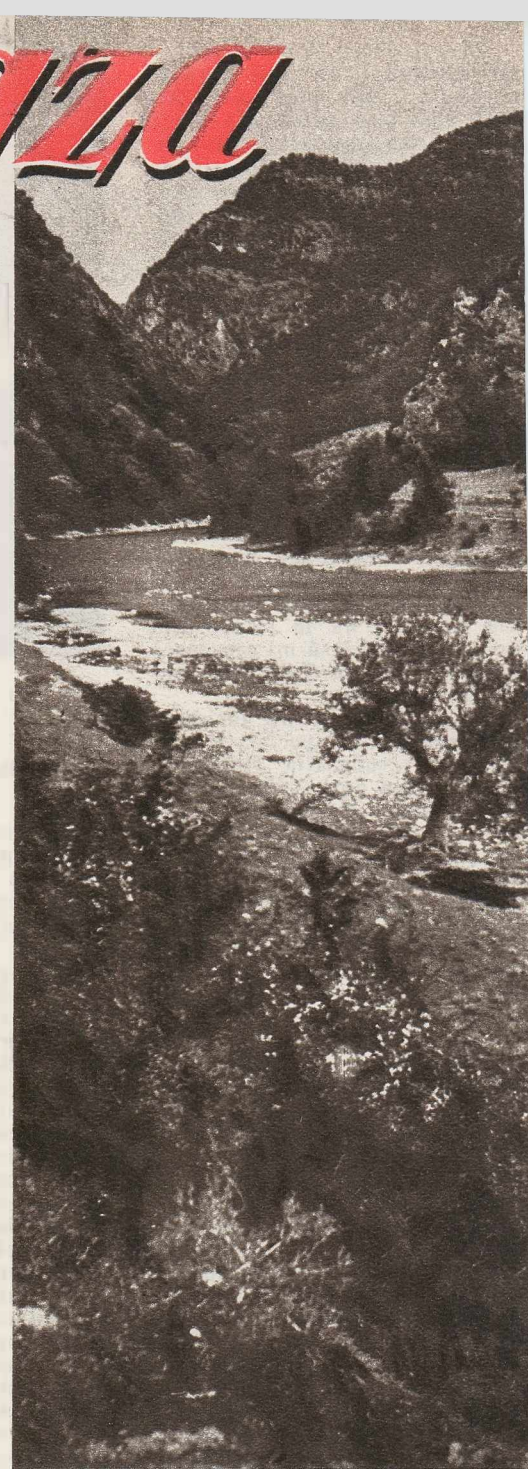
— Dar dacă are chef să poposească la o cabană?

— Celălalt aspect — am continuat — privește o categorie mai exigentă. A suferinzi'or, a vizitatorilor cu itinerar medical, deplasați să caute în desaga naturii nu o exclusivă și trecătoare delectare poetică, ci un leac, un tonic. Pentru aceștia nu goana se impune, ci popasul lung, limitat, firește, la prescripțiile doctorului. Cred că ar fi o temă interesantă de abordat. Pretențiile acestor două categorii puse înaintea aceluiași obiect. Una satisfăcută de efemerul schimb de ochiade cu priveliștile, de amintirea farmecului gustat la rezezeală, chiar dacă nu le-a materializat într-o fotografie. Cealaltă predispusă la o legătură mai serioasă, mai practică — ahtiată să descopere, în grațiile ambianței, taina miraculoasă în stare să întremeze sau să tămăduiască ruginile trupului. Nu ciocirlia, nu ciobanul prezidează la ilustrarea umană a acestui spectacol. Doctorul. El va porunci cît peisaj poate fi înghițit fără să dăuneze plimbării, va statornici exact cantitatea de soare și aer, va da, la rigoare, echivalentul lor chimic, în chip de pilule sau inhalatii.

— Natura robită laboratorului, ajustată nevoilor organismului — glumește Geo.

— În realitate, tema e mai puțin susceptibilă de interpretări malițioase — spun, mai departe. Indiferent scopul ce-l aduce, de scurtă sau de lungă durată, vizitatorul are astăzi privilegiul de a-și împlini integral năzuințele. Adică să dea și trupului, și sufletului, balsamul de care au trebuință.

— Adevărat — intervine, cu o competență cheazășuită de lungul său contact cu pitorusul ținuturilor țării, artistul-fotograf Aurel Bauch, vechi tovarăș de reportaj al lui Geo Bogza, care ascultase expunerea. E

adevărat că stațiunile noastre balneare și climaterice și-au găsit, cum nu se poate închipui mai fericit, sediul lor topografic. La Dunăre sau pe Olt, la mare sau la munte, cadrul natural se îmbină armonios cu agrementul, cu descoperirile binefăcătoare ale științei. În fond, scopurile ambelor categorii de vizitatori nu se exclud. Amîndouă se conciliază în cadrul aceluiași peisaj.

— Din punct de vedere fotografic, maestre Aurel? — întrebă, pe același ton ironic, Geo Bogza. Dar cu Direcția de turism a C.C.S.-ului cum te împaci?

— Ce vrei să spui?

— Las' că spun după ce termini.

— Fie și sub raport fotografic — răspunde cu zîmbet, însă puțin nedumerit, Bauch. Cîte imagini surprinzătoare nu ne-au prilejuit hoinărelile făcute împreună, ție pentru cărțile tale, mie pentru colecția monografică a patriei.

— Auzindu-l pe maestrul Bauch, auzindu-vă pe amîndoi — spune Geo Bogza — mă gîndesc că pînă nu demult grosul populației lua contact cu frumusețile patriei numai prin mijlocirea unei fotografii reproduse în vreo revistă ilustrată, sau din reportajul vreunui ziarist evadat din redacție la munte sau la mare. Nu oricine își putea îngădui luxul unui weekend. Iar cît privește o vacanță estivală, anevoie să și-o fi dăruit alt muritor decît cel cu teighea barosană sau cu moșie mănoasă. În publicațiile de pe vremuri apăreau frecvent instantanee consacrate agrementelor sezoniere ale celor cu dare de mină. Ele arătau domni cu

În schiurile lui, de nenumărate ori Geo Bogza, drumețul, și-a exprimat emoția în fața mării.

Minunate sînt locurile străbătute de riul neîmblînzit care l-a inspirat pe autorul „Cărții Oltului”

picuțele costume sportive, împingînd pe porfirnișul troienit, din spatele cazinoului de la Sinaia, o săniuță ocupată de o cucușă cu haină de blană. Vara aceleași personaje, mai destolite, firește, figurau în grupul „high-life” ce se prăjea pe plaja Marnaiei. Și nu s-au șters încă din memoria nea chipurile palide ale ucenicilor lenjerese lin nu știu ce subsol lipsănean, aplecate în pauza prinzului peste fascinantele poze ale acestei lumi privilegiate. Munte? Mare? Hiner! Astăzi, care muncitor nu le cunoaște țieva, mulțumită înlesnirilor largi acordate de stat? Frumusețile țării nu mai sînt apanajul citorva. Turismul organizat a pus în mișcare, spre aer și lumină, imense mulțimi de oameni. Vara, localitățile cu lacuri și verdeată, iarna regiunile carpatine, amenajate pentru desfătările zăpezii sînt însuflețite de rumoarea a mii și mii de turiști, muncitori din fabrici, funcționari din întreprinderi și birouri. Mă bucur cînd îi întilnesc pe vreo potecă de munte, uneori. Pifcuri urcînd vîioaie la cabanele înmulțite simțitor în anii în urmă, prin grija C.C.S.-ului. Dar bucuria asta, tare aș dori s-o aibă așijderea și oți cei de la casele de adăpost, cînd le vin oaspeți. La acest lucru mă refeream adineauri, întrerupînd liricele voastre apologii peiagistice. Mă gîndisem cîndva să administrez printr-un articol, olecută de scîrmăneală acelor slujbași ai C.C.S.-ului care, stînd pe înălțimi, nu sînt totuși la... Înălțime n ce privește comportarea lor față de vizitatori. Aș putea cita exemplificatoare cazuri din propriile mele pățanii. Iată o întîmplare

Simfonia omului DESCĂTUȘAT

În ultimii treizeci de ani, în mișcarea noastră literară Geo Bogza a constituit unul din cele mai bune exemple de scriitor care a investigat, cu înaltă conștiință a responsabilității, toate aspectele vieții. Vorbind despre misiunea nobilă a profesiei de gazetar, Geo Bogza trimitea celor care „se pierd în narcisism” următorul mesaj: „Reportajul este o școală a vieții adevărate, prin care trebuie să treacă orice scriitor care vrea să fie un autor viu, în ale cărui cărți să se zbată, de la pagină la pagină, viața. Reportajul este cel mai bun corectiv al esteticii turnului de fier”.

Exemplul l-a dat însuși autorul rîndurilor de mai sus, pornind să caute dimensiunile uriașe ale existenței nu în drame personale, ci în „viața care curge în jurul nostru, impetuoașă ca un fluviu (și care) sfîrșește prin a demonstra ea însăși că are o tendință” (Introducere în reportaj).

Descoperirea tendentiozității vieții a avut la Geo Bogza de la bun început valoarea unei noi geneze: despărțind lumina de întuneric, în acele pline de sugestie „ore ale orașului”. Jurnalistul-poet a început să destelenască arii noi, largi și necunoscute, cutremurătoare, ale vieții de toate zilele, despre care în „anii împotrivrării” esteti subțiri cu prejudecăți groase afirmă că sînt „nepoetice”, inapte de a constitui substanță pentru opera literară. Bogza însă a demonstrat că lumina nu strălucește în cabinetele luxoase, cu uși capitonate, unde, în sarabanda afa-cerilor verzoase, erau răstîgîniți oamenii simpli din „lumea petrolului”, a tăbăcarilor, a „țării de piatră”, a periferiei, ci în „viața izvorită din munca oamenilor...”, o forță ai cărei tumult întrece chiar cel mai puternic fluviu.

Imaginea aceasta a „vieții-fluviu”, atât de frecventă în „Anii împotrivrării”, ni se pare foarte semnificativă, căci ea face legătura dintre paginile trecutului și cele contemporane, încărcate cu sensuri și valori noi. Urmărind împreună cu autorul, „luna cazemator și a bordeielor” din Moldova răvășită de război, auzim parcă avertismentul semnă de scriitor în 1937 și, din nefericire, neluat atunci în seamă: „Generalii spanioși și dictatorii ai Europei, voi n-ați avut nici un respect pentru ființa umană.”

* Geo Bogza: „Pagini contemporane” Ed. Tineretului, 1957.

V-ați bălînt joc de un întreg popor; orașele și satele lui le-ați prefăcut în ruine; ați asasinat oamenii, femeile, copiii și ați rîs în pumni, plini de mulțumire, încîlnați de sinistra voastră ispravă... Luați seama. Ni-meni n-o să vă poată scăpa!” („Anii împotrivrării” pag. 306-307).

Viziunea scriitorului a devenit realitate: „viața-fluviu” a măturat o dată pentru totdeauna, pe o mare parte a globului, pe dictatorii și uneltele lor și a eliberat forțele, vreme îndelungată încătușate, ale omului, i-a deschis acestuia perspective uriașe, investite cu factorul dinamic al progresului. Cit de adîncă este semnificația finalului primului reportaj din „Pagini contemporane”, în care, după lunga evocare a satelor moldave răsluite de război, a ruinelor și cîmpurilor minate, apar primele tractoare, stabilind o relație nouă, necunoscută pînă atunci, între om și mașină! „Oprite în inima satului, păreau și ele niște zimbri pentru o stemă viitoare a acestei țări care va renăște” (pag. 45). Mai tirziu, în timp ce se tira alături de mineri, la sute de metri în adîncul pămîntului, scriitorul-cetățean ia cunoștință de „perspectivele unei ere fantastice, bazată pe dezagregarea atomului” (pag. 49) și, salutînd marea cucerire, o și vede pusă în slujba muncii constructive a omului, fiindcă „nicînd în viața omenirii n-au încolțit simhuri atît de puternici ai unui nou ev de libertate și fericire” (pag. 173).

În paginile care urmează, asemenea leit-motivului dintr-o simfonie, Bogza rela mereu ideea aceasta a libertății și fericirii, spre care tinde omul, și o urmărește în etapele realizării ei. „Călătoria în a patra dimensiune”, adică în lumea văzută „dinăuntru planurilor cincinale”, cînd „vechile forme ale civilizației cad în desuetudine”, prefigurează imaginea omului prometeic, perspectiva revoluționară a vieții ce se construiește. Există un ton solemn, uman, în paginile închinare „semănătorului de păduri”, electricității, tuturor „porților măreției”, care se deschid omului în era socialistă, născută în bubuitul „Aurorii... corabis vestită între toate corăbiile lumii... de pe ale cărei catarge, într-un ceas de deznădejde a omenirii, marinarii atît de puternici și de adevărați au putut să strige: Pămînt! Pămînt!” (pag. 292).

Sînt, în acest capitol, de proporția unei cărți, al „Meridianelor sovietice”, pagini care merită să fie citite și recitate pentru farmecul ingenuu cu care

autorul își îmbracă naratiunea sa, cu deosebire „Muntele stelar”, în care motivul cîntecului „Suliko” îi prilejulește lui Bogza o inspirată incursiune în istoria pămîntului și a oamenilor Georgiei, legănată de legendă al umanității.

Partea a treia a acestei cărți-simfonie se deschide cu o largă „pastorală”; în fața noastră se perindă, în încîntătoare „tablouri geografice”, frumusețile patriei și în special acea biografie poetic-romanțată a Dunării, apoi paginile închinare „Chinei adorată”, firescului salt revoluționar pe care aceasta îl desăvîrșește sub ochii noștri. Conștiința fremătîndă a scriitorului revine apoi asupra leit-motivului care l-a permis întreaga desfășurare a orchestrației de pînă acum: atomul. Gîndul că această minunată descoperire care a deschis portile unui nou ev de libertate și fericire ar putea fi utilizată în scopul distrugerii dă naștere celor mai patetice și mai umane pagini din cite le-a scris vreodată Geo Bogza:

Vă privesc continente! Vă văd scaldate în uriașele voastre oceane, străbătute de marile voastre fluviu, fecundate de minerele voastre popoare! Cum s-ar putea să pieriți, cum s-ar putea să intrați în neam, cum s-ar putea ca plaga de la Hiroșima să roadă într-o clipă toată ființa voastră? Cum s-ar putea să devii un bulgăre de zgură, pămîntule drag, pămîntule de forma, de culoarea și de gustul unei dulci portocale? A fi, sau a nu fi? A fi! A fi! A fi!

Din tot ce e viu pe pămînt, din cele mai pure celule ale vieții, din sîngele, din carnea, din inima uriasă a omenirii:

A fi! A fi! A fi!

În numele acestui ideal, permanent și copleșitor, al existenței, sînt evocați în „Paginile solemne” trei dintre marii creatori de frumusețe al lumii: Ciu-Yuan, poetul unei „înalte drame a conștiinței omenesti” din China de acum două milenii, Henry Fielding, scriitorul „curajului civic”, și Walt Whitman — precursor, am putea spune, al lui Geo Bogza în arta poemului în proză — scriitor care a cuprins în acolada entuziasmului său pentru om, întreaga umanitate.

Înceind această a treia parte a simfoniei sale închinare omului, Bogza rememorează în unele „pagini de presă” și „pagini literare” cuceriri noi și stigmatizează în altele tot ce este înfestat.

Ultima parte a cărții este un moment de relaxare spirituală, un moment de destindere, de extaz în fața frumuseților țării, cînd la poalele „muntilor Păgăraș” scriitorul, întîlnindu-se cu o familie de țărani, este omenit de aceștia:

Și cum ședeam toți patru pe pămînt
Și-afară de noi nu mai era nimeni
Păream un tablou înfățișînd
Omenirea.

Geo Bogza este fără îndoială autorul unei patetice, fierbînti, „Cîntări a cîntărilor” omului, în aspirațiile lui spre libertate și fericire.

L. VOITA

petrecută cu vreo doi ani în urmă, la cabana Babele. Sosisem pe la ceasul prinzului, rupt de oboseală după un urcuș anevoios, cum îl știți, pe care-l mai complicase o burniță asociată cu vînt al naibii de rece. Dîrdîiam de frig și în forma asta precară am dat cu ochii de responsabilul cabanei. Era singur. Lume, mai de loc, căci povestea s-a petrecut într-o zi de lucru, toamna. L-am rugat să-mi prepare un ceai. Fie că nu-i venea să părăsească farfuria cu ciorbă fierbinte — e drept, l-am surprins asupra mesei — fie că avea alt motiv tot așa de îndreptățit... A refuzat. Nu numai că n-a manifestat cel mai elementar sentiment de ospitalitate, dar m-a și mințit, invocînd regulamentul care, chipurile, stopează la ora 11 dimineața servirea ceaiului. Deși am susținut că regulamentul, în materie de ceai, e generos cu drumeții rebegiți de frig, de la ora 5 dimineața la 11 noaptea, buna gazdă nici n-a vrut să audă. Și cîndăneala asta avea

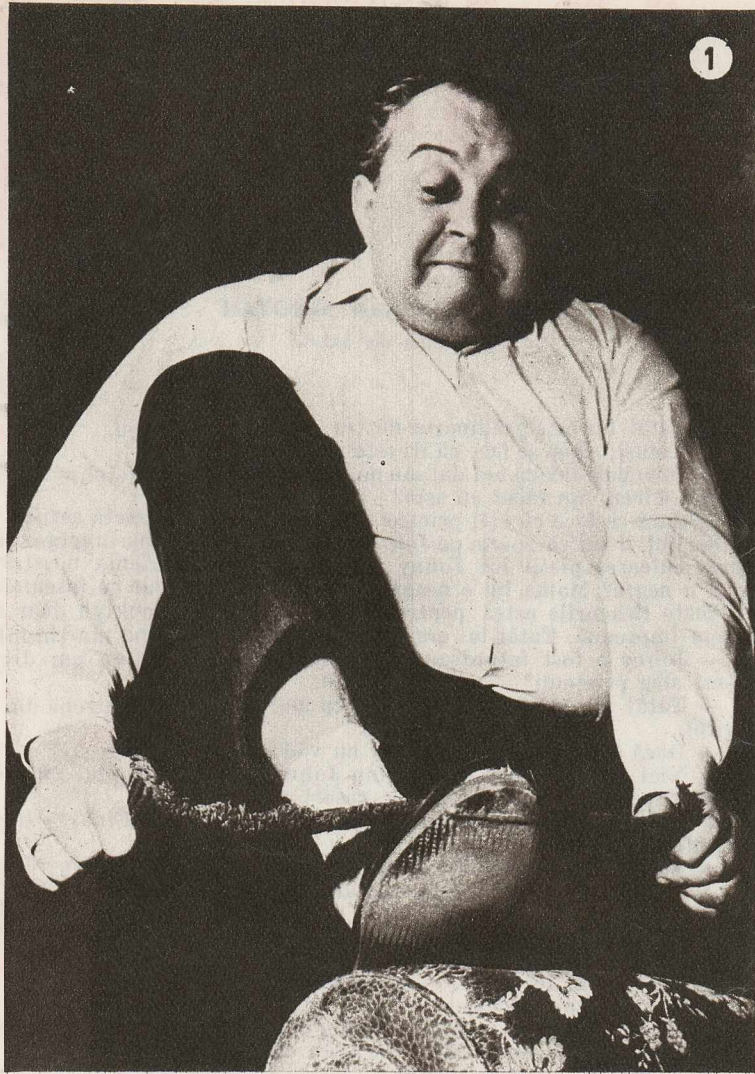
loc în creierii munților, la 2.000 de metri altitudine. M-am ales cu o răceală zdravănă, ajutată și de condițiile în care am dormit, așternutul fiind jilav de la patele saltelei. Nu știu dacă sus la Babele mai e același cabanier serviabil. Sper că între timp C.C.S.-ul a luat măsuri de îndreptare, lipsurile fiindu-i desigur semnălate de sutele de turiști care se perindă pe la cabane. (O să-mi spuneți că prea caut nod în papură. Am să vă răspund că vremea drumeției solitare, gen Hogaș, cu dormitul sub cerul liber sau în scorbură de stîncă pe ploaie, cu înfruptatul din ce dă dumnezeu cel galanton, cu bureții și rădăcinile pădurii, e perimată. În anii noștri oamenii au învățat să mănince substanțial, să doarmă în condiții civilizate, să respire aer curat. Credeți-mă, fără un ceai fierbinte cînd ție frig, edelweissul pare un scaiet ordinar. Gata discuția! Aud soneria. Trebuie să fie doctorul.

bărbaților

- 1)...Părul în supă...
  - 2)...Și nici ziarul în păr.
  - 3)...O asemenea pictură... naturalistă.
  - 4)...Dar nici așa.
  - 5)...Să li se umble prin buzunare.
  - 6)...Ea să comande, ea să obiecteze, ea să refuze, lăsându-i lui doar... grija plății
- Fotografiile de A. MIHAILOPOL, realizate cu concursul studenților Oana DIAMAN și Constantin CRISTESCU, de la Facultatea de Teatru.

DIN PARTEA REDACTIEI. Intrucit fotoreporterii nostri sînt de părere că mai există și alte asemenea „maniere”, care nu-s de natură să placă femeilor, respectiv bărbaților, ne propunem să continuăm în numerele viitoare publicarea unor astfel de fotografii.

femeilor

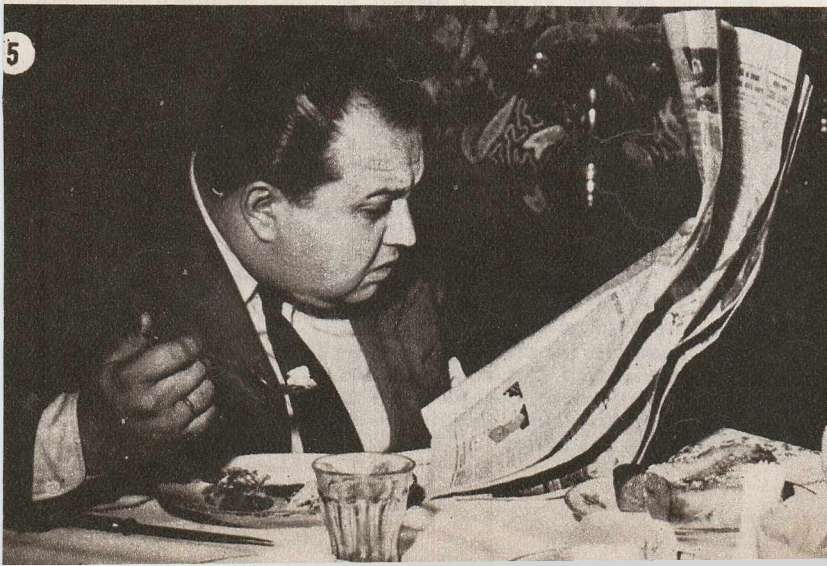
1)... „Eleganța” soțului, atunci cînd ea se obține cu astfel de mijloace.

2)... Investigațiile soțului prin oalele de pe foc...

3)... Și nici conflictele lui cu corvul.

4)... Și nici să-i iase cu „plăcerea” de a semăna cu un Comalimant ambulant.

5)... Să aștepte cu „felul doi” pînă cînd dumnealui își va termina lectura.

Fotografiile de A. LOVINESCU și E. IAROVICI, realizate cu concursul actorilor Ovid TEODORESCU și Ilina CERBĂCEV.

C

asa aceea vopsită în galben, casă veche, cu două caturi, se afla pe Fielding Avenue.

În anul acela, mă duceam deseori acolo cu bunul meu prieten Johny, ne așezam pe treptele de la intrarea principală a casei și priveam la forfota străzii, cu aerul că sîntem „de-ai casei”.

Nu știam nici a cui este casa asta mare și nici cine o locuiește.

Johny nu l-a mințit pe mister Finks, atunci cînd i-a spus că nu știe nimic despre acea casă.

Într-o seară tirzie de toamnă — era prin septembrie — nu se știe cum, casa a luat foc. Locuitorii din Mag nu mai văzuseră niciodată un incendiu atît de mare.

Toată suflarea orașului a alergat în grabă să vadă cum arde casa cea veche: unii pe jos, alții cu bicicleta, mulți cu motocicletă, iar cei mai cu dare de mină, cu automobilul.

Era cam pe la cină. Tabloul ce se arăta ochilor era de o măreață și înfricoșătoare frumusețe. Flăcările vii, care mistuiau zidurile casei, proiectîndu-se pe cerul negru din seara aceea întunecată și rece de toamnă, îți strecură în suflet fiori de groază.

Lumea era agitată.

— Ce s-o fi întîmplat? Cine să fi dat foc? — se întrebau cu înfrigurare unii pe alții.

Deși casa era pustie, mulți alergau de colo pînă colo, scoțînd strigăte pline de spaimă.

Johny și cu mine am stat de multe ori pe treptele de la intrarea principală a casei care acum ardea. Johny era negru, deși pielea lui era aproape albă. Nu-l iubea nimeni, nici chiar frații lui.

Nu Johny dăduse foc casei. A fost supus însă unui lung interogatoriu.

Șeriful Apple îl băgase în sprieții pe bietul meu prieten, încît acesta mai-mai să-și dea sufletul de spaimă.

— De ce ai pus focul? — întreba șeriful.

— Nu l-am pus eu! — răspundea Johny. Eu n-am făcut nimic! De ce să fi dat foc casei lui mr. Finks? Nici nu mi-a dat prin cap așa ceva. Vă încredințez că spun adevărul! Puteți întreba pe oricine vreți!

— Pe cine, de exemplu?

— Pe Gleen.

— Pe Gleen? Cine mai este și Gleen ăsta?

— Gleen Lyl! — prinde curaj Johny.

— E vorba de fiul judecătorului Lyl? — mai întrebă o dată șeriful.

— Da, Sir! Vorbiți cu Gleen! El poate să vă spună dacă am făcut eu asta!

— De unde să cunoască Gleen Lyl isprăvile tale?

— Gleen Lyl este prietenul meu! Ne așezam împreună pe treptele casei lui mr. Finks.

— Mi se pare că ești negru.

— Da, Sir, sint negru!

— Ai totuși o figură neobișnuită — se miră șeriful. Și cum de ești prieten cu fiul judecătorului Lyl? Nu cumva încerci să minți?

— Nu, Sir, nu mint! Întrebați-l și pe Gleen.

Înfățișîndu-mă șerifului, am dat acolo de Johny. Era ud leoarcă de sudoare.

Focul casei cu pricina fusese stins. Doar fumul care străbătea prin mormanele de ruine mai amintea de flăcările din ajun.

— Tu ești Gleen Lyl? — mă întrebă șeriful.

— Da, Sir.

— Ești fiul judecătorului Lyl?

— Da, Sir.

— Îl cunoști pe negrul acesta?

— Îl cunosc. Este Johny.

— Ați văzut? — se bucură Johny.

— De unde pînă unde cunoști un negru? — mă întrebă șeriful.

ALA-BALA

Schiță de William SAROYAN

Scritor din S.U.A.

— Tatăl lui este grădinarul nostru — i-am răspuns eu.

— Totuși, cum se face că îți este prieten?

— Întrebați-l dacă am dat sau nu foc casei — spuse iar Johny. El știe. Spune. Gleen, am făcut eu asta?

— Cum se face că ești prieten cu acest negru? — repetă șeriful.

Șeriful îl putea speria pe Johny, dar vezi, cu mine nu-i mergea! Cum putea culoarea pielii lui Johny să influențeze prietenia noastră? Și dacă e negru? Mama lui e neagră și tatăl lui e alb. Dar ce însemnătate au toate fleacurile astea pentru mine? Cu Johny Brooklyn doar crescusem împreună. Tatăl lui era grădinarul nostru de cînd mă țin minte.

— Johny a fost întotdeauna prietenul meu și cred că am dreptul să-mi aleg prietenii! — am răspuns eu.

— Tatăl tău știe că ești prieten cu un negru? — mă întrebă din nou șeriful.

— Dacă nici el nu știe, atunci nu văd cine ar putea-o ști!

— Nici eu nu văd — mă susținu Johny — mister Apple. Sir, să vă spună Gleen dacă am dat eu foc casei!

— Ia spune-mi, negrul ăsta a dat foc casei lui mister Finks? — întrebă șeriful.

— Tot așa cum i-ați dat dumneavoastră sau eu foc — am răspuns.

— Ascultă, băiete, mi se pare că ai putea să vorbești mai respectuos! N-ai dreptul să-mi răspunzi astfel, numai pentru că ești fiul judecătorului Lyl. Poți spune adevărul, fără să te repezi în felul ăsta. Nu-i așa?

— N-a dat el foc casei! — am spus din nou.

— Atunci, cine a făcut-o?

Știam cine, dar nu voiam s-o spun. Nu mai avea nici un rost acum.

— De unde pot eu să știu? În orice caz, Johny n-a făcut asta!

— Atunci tu — spuse șeriful.

— Aș putea să spun și eu același lucru despre dumneavoastră — i-am răspuns șerifului.

Se vedea limpede că șerifului nu-i plăcea de fel vorba mea. El își dădea seama că eu știu cine-i vinovatul. Șeriful cunoștea tot atît de bine ca și mine pe făptaș. El știa că mister Finks a pus focul. Șeriful meu cunoștea și pricina care l-a îndemnat s-o facă. Cine îl cunoștea pe mister Finks, cine văzuse casa lui veche, cine aflase de tot ceea ce s-a petrecut acolo cu nouă ani în urmă, acela nu mai stătea la îndoială că mister Finks săvîrșise fapta.

Mister Finks era acum mort. Ei s-au gîndit, nici una, nici două, să arunce vina în spinarea lui Johny Brooklyn, negrul cu pielea albă. Cînd au găsit, la hotelul Geffersir, trupul neînsuflețit al lui Finks, și-au zis că se poate pune totul în seama lui Johny. Dar ei s-au înșelat în scotelile lor!

— Fii cuviincios! — spuse șeriful. Nu uita că sint șerif. Mi s-a dat în grijă acest ținut afurisit. Nu voi îngădui ca un băiețuș de zece ani să-mi vorbească în felul acesta.

— Am unsprezece ani! — am spus eu.

— Zece ori unsprezece, totuna e... Poartă-te cum trebuie. Și mai stai locului, nu te tot învîrți. Hai, răspunde-mi omeneste! S-a săvîrșit o crimă. Este datoria mea să-l descopăr pe făptaș!

— Dar Johny și cu mine sîntem nevinovați!

— E adevărat că te duceai pe acolo cu acest negru, că vă așezați pe treptele casei și că hoinăreai prin curte?

— Da, e adevărat. Făceam asta aproape în fiecare zi, în timpul vacanței de vară.

— Ei, acum văd că ai început să vorbești omeneste! Eu nu-mi fac decît datoria, s-o știi! E noapte și-mi dau seama că la ora asta ar fi trebuit să fii în pat. Dar ce să fac? Datoria înaintea de toate! Un astfel de incendiu nu s-a mai văzut în ținutul nostru.

— L-am văzut — am spus eu.

— N-a fost om care să nu fi alergat să vadă nenorocirea — spuse șeriful.

În cabinet se lăsă o liniște apăsătoare. Pe iarba din spatele casei vreo douăzeci-treizeci de oameni stăteau buluc, unul lângă altul, și vorbeau în șoaptă. Ei așteptau doar confirmarea șerifului pentru „a pedepsi” pe vinovat. Venind încoace, i-am auzit vorbind. Rosteau mereu numele lui Johny Brooklyn. Simțeam că se bucură. Alții nu-l puteau suferi pe Johny pentru pielea lui albă, pentru că tatăl lui era alb, iar negrii îl urau pentru același lucru. Lui Johny îi intrase frica, pînă la oase. În cabinet nu eram decît eu, Johny, șeriful Apple și ajutorul său, Ted Grever. Ted nu scotea o vorbă. El știa prea bine cine dăduse foc casei. Nu-i plăcea că șeriful se poartă astfel cu micul negru, numai pentru că avea pielea albă și pentru că adevăratul lui tată a fost mister Finks. Ted ședea la masă, mesteca într-una tutun și scuipa mereu în scuipătoarea de lângă el.

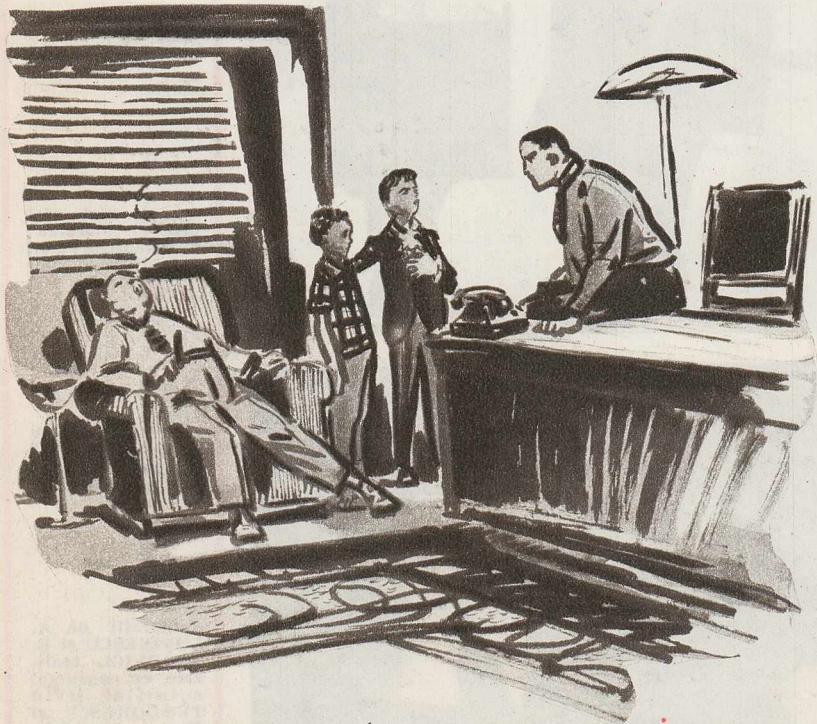
— Focul a zguduit tot orașul — spuse șeriful.

— Nu sint vinovat! Pot să plec acasă? — întrebă Johny.

— E mai bine să mergem împreună — am strigat eu.

— Nu! Va trebui să mai așteptați — spuse șeriful.

Și adresîndu-se lui Johny:

PORTOCALA...

Ilustrații de N. POPESCU

— De cealaltă parte a ușii așteaptă o gloată întreagă de deșu-
chiați, care cred că tu ești făptașul. Voi mai avea încă mult de furcă
cu dinșii. Dar nu te speria! Ești nevinovat, nu te va atinge nimeni, nici
cît negru sub unghie. Dar pentru asta fiul judecătorului Lyl trebuie
să-mi răspundă cum se cuvine.

— Dar așa și fac!

— De altceva n-am nevoie — spuse șeriful. Ți se zbirlește carnea
pe tine să vezi cum este linșat un negru adult, da'mi-te un băiețuș de
zece ani.

— Am unsprezece ani — se inflcăără Johnny.

— Zece sau unsprezece, n-are importanță! Nu voi îngădui ca acești
ticăloși să facă o ispravă atît de neomenoasă aici, de față cu mine. Lasă,
ii liniștesc eu la clipeală. De va fi nevoie, Ted și cu mine îi vom pune
pe goană.

Ted scuipea tulumul pe care-l mesteca mereu între dinți și-și șterse
gura cu mina.

— Pentru ce vă duceți voi pe acolo? — mă întrebă din nou șeriful.

— Cum să vă spun? În timpul vacanței, ne plimbam de obicei pe
ulițele orașului. Într-una din zile, am zărit casa asta galbenă și am apu-

cat-o pe poteca care ducea spre ea. Ajunși acolo, ne-am așezat pe trep-
tele de la intrarea principală a casei. Stăteam pe treptele casei și pri-
veam la iureșul străzii. Acest lucru devenise un obicei de fiecare zi
pentru noi doi.

— Ei, asta-i altă socoteală. Hai, povestește-mi totul. Nu vreausă
țin noaptea niște copii aici. Să termin cu voi și-i voi împrăstia la iuteală
pe acești derbedei. Pe voi am să vă duc cu mașina acasă.

— Cred că Johnny n-ar trebui să se ducă la el acasă — spun eu îngrijo-
rat. E mai bine să doarmă la noi în noaptea asta.

— Cum vrei. Și acum, spune cum a fost mai departe.

— Asta e — am spus eu. Într-o zi, mi-a trecut prin cap să vedem cam
ce este în casa aceea. Am tras de ușa de la intrarea principală, dar era
incuiată. Ne-am gândit atunci să intrăm pe scara de serviciu. Dar și aici
ușa era incuiată. M-am cățărat atunci pe umerii lui Johnny, am deschis
fereastra și ne-am strecurat cu pași furișaiți înăuntru.

— Ei?

— Era foarte frumos. Multe camere, pereți împodobiți cu tablouri!
În salon se afla o orgă. Probabil că acum și orga a ars.

— Continuă — spuse șeriful. O orgă? Ei, și apoi?

— Nimic. Am cîntat la ea. Era o orgă de modă veche. Nu era electrică.
Apăsam cu picioarele, cînd Johnny, cînd eu. Nu știam a cui e casa. Uneori
Johnny întreba: „A cui crezi că e această minunată casă? Cum se face că
nu o locuiește nimeni?”

— Ai întrebat asta? — se întoarce șeriful către Johnny.

— Da, Sir — răspunde dînsul. O casă atît de mare, cu atîtea lucruri
frumoase, și să fie nelocuită!

— Presupun că nu știi de ce nu era locuită — spuse șeriful.

— Nu știu — răspunde Johnny cu mirare.

Șeriful se uită la Ted Grever, Ted scuipea din nou.

— Bine, continuă!

— Într-o zi, ne aflam în casă, cînd auzim zgomot la intrare. Am luat-o
la fugă, pe la intrarea de serviciu. În ziua aceea am cîntat mai tot timpul
la orgă. Venise mister Finks. Noi fugeam de ne sfîrșiau călcielele, dar el

ne-a ajuns din urmă chiar lingă poarta de la intrare. Era furios și striga
într-una: „Ce căutați voi, diavolilor, în casa mea?” Johnny i-a spus: „N-am
știut că e casa dumneavoastră!”

— Și ce-a răspuns el? — întrebă șeriful.

— Mai întîi s-a supărat foc. I-a dat chiar și o palmă lui Johnny.

— Ți-a dat o palmă?

— Da, Sir — aprobă Johnny.

Șeriful privi iar către Ted Grever, iar Ted scuipea din nou.

— Mister Finks s-a făcut atunci că plînge — am continuat eu. De fapt
nu plîngea, ci vorbea singur.

— Și ce spunea?

— Vorbea vrute și neyruțe! Nu-mi aduc aminte decît că spunea că
n-a vrut să-l lovească pe Johnny. Ne-a rugat chiar să ne întoarcem cu el
în casă. Aici s-a mai liniștit. A închis ușa salonului unde se afla orga și
a început să repete într-una: „Ala-bala portocala!”

— Ala-bala portocala?... — întrebă șeriful.

— Da, Sir!

— Da, Sir — repetă și Johnny.

Trecuse de miezul nopții. În cameră se auzea tic-tacul regulat al pen-
dulei atîrnate pe perete.

Mă pâlise somnul. Lui Johnny, de frică, îi pierise somnul.

— Da, Sir — mai spuse Johnny — striga: „Ala-bala portocala!”...

— Ce s-a mai întîmplat pe urmă?

— Mister Finks s-a așezat, și-a rotit privirea în jurul camerei, a
cercetat cu interes orga, covorul, scaunele, dușumeaua, pereții și pla-
fonul. S-a sculat, apoi s-a apropiat de portretul unei tinere foarte frumoase
și a început din nou să vorbească fără șir.

— Al cui era portretul?

— Probabil al soției sale.

— Tu nu știi că ea a murit acum nouă ani? — întrebă șeriful.

Știam. Și mai știam și la ce se gîndește acum șeriful. Mi-am aruncat
mai întîi privirea către el, apoi către Johnny. Ted Grever făcu să scriștie
scaunul, apoi scuipea.

— Nu știi nici din ce cauză a murit Grace Finks? — stărui șeriful.

Știam că s-a sinucis. Mai știam și din ce cauză a făcut asta, dar nu
voiam s-o afle Johnny. Ar fi fost prea mult pentru el. Și n-am răspuns.
Ted Grever spuse atunci:

— Bine Gleen, povestește mai departe ce s-a mai întîmplat.

Am continuat cu povestea, dar deodată m-am oprit. Johnny a sărit
în picioare. Afară se auzeau glasuri puternice și bătăi în ușă. Șeriful scoase
revolverul. Ted Grever făcu la fel.

— La toți dracii cu ticăloșii ăștia! — spuse atunci șeriful. Ted, mi
se pare că trebuie să mergem și să-i punem pe goană.

— Așa este — aprobă Ted.

— Voi stați liniștiți — spuse șeriful, adresîndu-se celor doi copii.
Să nu vă mișcați! Auziți? Nimeni nu va îndrăzni să atingă nici cu degetul
cel mic pe acest negru, atît timp cît sint eu șerif aici.

Șeriful Apple și Ted Grever au ieșit din cameră și au incuiat ușa după
dinșii. Le-am auzit pașii pe coridor, îndreptîndu-se spre ieșire. Deși
știam că ușa e zăvorîtă, noi dîrdîiam de frică. Strigătele din stradă nu
spuneau nimic bun.

— Ce vor să-mi facă? — întrebă Johnny cu teamă.

— Nu te teme — i-am spus eu. Nu-ți vor face nimic!

Fața lui Johnny era obosită, speriată, buzele-i tremurau și era gata,
gata, să izbucnească în plîns.

— Mai bine nu mă mai năsteam — spuse el cu jale.

— Fii pe pace — l-am încurajat eu. Șeriful și Ted Grever îi vor îm-
prăstia repede pe afurisiții ăștia.

— Nu sint nici negru, nici alb — mai spuse Johnny cu amărăciune.

— Poți rămîne la noi — i-am spus eu. Stai pînă te faci mare și pe
urmă pleci unde vrei!

— Pentru ce vor să mă omoare? — întrebă din nou Johnny. Doar
n-am făcut nici un rău!

— Sint nebuni. Șeriful însă nu va lăsa să se întîmple o astfel de tică-
loșie.

— De ce și-a pus capăt zilelor mr. Finks?

— Cine ți-a spus asta?

— Șeriful. Spune-mi Gleen, de ce s-a omorît?

— Nu știu

— A fost un om cumsecade — mai spuse Johnny. Deși m-a lovit, totuși
sînt că a fost un om bun.

Nu i-am răspuns. Trăgeam amîndoi cu urechea la zgomotele din stra-
dă. Deodată gloata prinse să bată mai tare în ușă. Johnny începu să alerge
de colo-colo prin cameră, căutînd cu disperare un loc unde să se ascundă.

— Ce să mă fac? — întrebă el.

Am auzit atunci patru focuri de pistol, unul după altul. Strigătele
deveniră mai puternice. Îi auzeam cum împing ușa.

În cele din urmă ușa s-a dat în lături și s-a petrecut ceva infricosător!
Cu toții au dat buzna, tropăind, în coridor.

Înțelegînd dintr-o dată tot ce avea să urmeze, am deschis geamul,
am sărit pe iarbă și am luat-o amîndoi la fugă.

Afară nu era nici țipenie de om. Am întins-o la goană cît ne-au ținut
picioarele. După ce am străbătut curtea, am luat-o pe Bourscher-Street.

Străzile erau întunecate și pustii.

Nici nu știu cînd am străbătut cele șase cartiere, pînă la casa noastră.
Tata ședea în salon, de vorbă cu Saul Brooklyn, grădinarul nostru și
tatăl lui Johnny.

— Au spart ușa — am prins eu să spun cu suflul la gură. Eu și cu
Johnny am sărit pe fereastră și am întins-o la goană.

Tata s-a dus la telefon și a încercat să vorbească cu șeriful. A format
numărul de șapte ori. Pînă la urmă, i-a răspuns cineva. Nu era nici șeriful,
nici Ted. Tata a auzit glasurile lor furioase și n-a mai vrut atunci să stea cu
ei de vorbă. A pus la loc receptorul și a poruncit lui Sam să scoată ma-
șina din garaj. Sam se duse într-o fugă în curte. Tata ne-a pus, mie și
lui Johnny, paltoanele, și-a tras și el haina în grabă și am ieșit cu toții
din casă. Ne-am urcat în mașină. Johnny și cu mine lingă tata, în față.
Sam în spate. Tata i-a dat lui Sam o pușcă și două pistoale.

— Ține-le mai pe lingă tine — îl sfătui el.

Mașina porni. Curînd, ne-am pomenit pe șosea, gonînd cu o viteză de
șaptezeci de mile pe oră. Tăceam cu toții.

Alex Mouton — patronul organizator al cursei tragice. Pentru el, cele șase zile palpitante reprezintă 100 milioane franci beneficiu. Ce împartă restul!...

Adevărate epave... Doar citeva minute de odihnă, o „bombă” — un excitant oarecare — și alergătorul copleșit de oboseală și somn va fi repus pe bicicletă.

Corespondență specială de la Paris de Giancarlo SCALFATI

New York, anul 1894. În grădina Madison Square se inaugurează un nou gen de „întrecere” ciclistă: „Cursa celor șase zile”. Concurenții sînt obligați să alerge șase zile fără întrerupere, pe o pistă de 160 de metri, într-o atmosferă insuportabilă, plină de fum și gălăgie, în luptă cu doi dușmani neînduplecați: somnul și oboseala. Tur după tur, se parcurg astfel 3.076 kilometri... E o sfidare la adresa oricăror limite ale rezistenței umane, chiar dacă se ia în seamă faptul

că aceasta se petrece în „țara colosalului și extraordinarului”. Alergătorii, biruiți de somn, adorm în timpul cursei, prăbușindu-se cu biciclete cu tot. Puși pe picioare de către manageri, ei continuă să pedaleze mai departe, în neștiere, ca niște automate. În ziua a patra, un ciclist negru, pe nume Rice, are un acces neașteptat de furie și e transportat de urgență la spital. Eforturile supraomenești îl duseseră la nebunie!
În a cincea zi, Halle, rămas la conducerea cursei, cere un pat.

„Îți voi da unul de puf — îi strigă managerul său — dacă mai rezști încă 24 de ore!” Halle rămîne în șa. Iată și ultimul minut al ultimei ore a celei de-a șasea zile; Halle sosește primul. Mulțimea îi cere să facă turul de onoare; doar a parcurs 3.076 kilometri... Învingătorul „cursei celor șase zile” ia între dinți stegulețele Statelor Unite și ale Angliei și începe să pedaleze ca un nebun de-a lungul pistei: „Oprește-te, oprește-te!” — îi strigă antrenorul. Dar Halle nu-l mai aude; a surzit, oboseala zdrobitoare l-a dus și pe el la nebunie. Continuă să pedaleze. Face un tur după altul. Managerul gonește după el. E o vînătoare îndrjrită.

În cele din urmă, vînătoarea aceasta impresionantă ia sfîrșit: ciclistul e ajuns din urmă.
Primul în cursă, Halle, va ajunge la spitalul de nebuni în urma negrului Rice...

Născută în America, pentru a satisface pornirile către senzații tari ale celor cuprinși de spleen, ucigătoare cursă a celor șase zile s-a bucurat de mare „vogă” pînă prin 1930, cînd a fost transplantată în Europa. De atunci, e organizată an de an la Paris, Bruxelles, Zürich, Amsterdam, Copenhaga, Anvers.

Cursa celor șase zile este o competiție în care se aleargă în cuplu, ca de altfel în toate competițiile de „stil american”. Fiecare echipă aleargă 20 de ore, din 24. Răgazul rezervat odihnei este însă fărîmițat în sferturi de oră. Această inovație europeană duce la o și mai mare distrugere a alergătorilor; căci, oricum, mai curînd poți să alergi continuu, în virtutea inerției, decît să urci pe bicicletă, să cobori pentru 15 minute, să urci și iar să cobori. „Odihnă” devine astfel un adevărat calvar.

Pentru a putea rezista acestui ritm infernal, alergătorii sînt

Masacrul „celor șase zile” — distracție americană. De la Madison Square, la Vel d'Hiv. 3.076 km de nebunie la ghidon. „Lumea bună” petrece, cursa continuă. Drogaj masiv pentru gladiatorul sfîrșit. Patronul nu caută — patronul cîștigă.

siliți să mănînce mult. Micul dejun al unui asemenea alergător se compune din cafea cu lapte, supă, ceai, biscuiți, miere și compot. Masa de prînz cuprinde salată, șuncă, creier, pește, biftec sau pui, carne tocată, sucuri de fructe și băuturi calde, nealcoolice. La orele 17, iarăși masă: carne tocată, pui, legume fierte. La orele 19 și noaptea pe la două alergătorul mănîncă iar. Și, în general, ori de cite ori ritmul cursei scade și oboseala i se lasă ca plumbul în picioare, ciclistul e silit de manager să înghită din nou șuncă, ficat și pui.

Ce grijă pentru alergători! Numai că plata tuturor acestor mese copioase este suportată de cicliștii aflați în cursă. Ca, de altfel, și plata masorilor, a antrenorilor și a tuturor cheltuielilor cerute de echipamentul necesar: două biciclete, cinci roți din față, patru roți dinapoi, cinci perechi de cauciucuri de schimb, patru tricouri de lînă cu mîneci scurte, trei tricouri cu mîneci lungi, șase perechi de pantaloni scurți, două perechi de pantofi, 12 perechi de ciorapi lungi pentru a ține mușchii calzi, două pulovere, trei perechi de mînuși, două șepci, trei perechi de jambiere de lînă.

Toate la un loc costă cam 250.000 de franci francezi. Adică tot atît cît i se oferă în medie fiecărui alergător pentru partici-

Vedete, oameni de afaceri, politicieni — „înalta societate” a Parisului — descind la Vel d'Hiv pentru a cîna, a lansa cancanuri și a se delecta din cînd în cînd cu „momentele tari” ale cursei „celor șase zile”.

parea sa la cursa nebunească a celor șase zile.

„Vedetele” — cicliștii cu renume, care sînt puțini la număr — primesc însă o sumă mai mare. Acestui cîștig i se mai adaugă uneori în timpul cursei și altele, fiindcă multe firme pun la bătaie, în scopuri publicitare, anumite premii pe care organizatorul cursei le anunță, cînd ritmul drăcesc al cursei scade, pentru a o reanima.

Pentru organizarea unei asemenea curse se cheltuiesc în medie 50 milioane de franci. Dar „cele șase zile” constituie o afacere grasă, care aduce organizatorului-businessman un cîștig net de cca 100 milioane de franci.

Căci cursa de șase zile, departe de a fi un spectacol sportiv, este o orgie respingătoare, în care niște sportivi sleiți de puteri luptă împotriva oricărei limite a rezistenței fizice, numai pentru a fi pe gustul amatorilor de plăceri sadice și a aduce astfel cîștiguri impresionante întreprinzătorilor unor asemenea „întreceri”. Cicliștii — victimele masacrului „celor șase zile” —

șase zile nu cruță pe nici unul dintre participanții la jocul cu moartea. Pe bună dreptate competiția aceasta de manieră americană poate fi numită „rîșnița nervilor”.

Cînd, după „odihna” de 15 minute, alergătorul ajuns la capătul eforturilor nu se mai simte în stare să reia cursa, managerii și stăpînii lui intră în panică. Gladiatorul trebuie azyrlit în arenă cu orice preț! Și atunci se recurge la drogaj: antrenorul îi administrează ciclistului o puternică doză de excitant nervos, care-l va pune din nou în mișcare pe sportivul epuizat.

Timp de șase zile și șase nopți, schimbîndu-se pe pistă ca niște automate, dormind pe apucate și sub influența medicamentelor, orbiți de reflectoarele incandescente, sfîrșiți de oboseală, alergătorii susțin cu galopul lor ucigător unul din sporturile (dacă le putem numi astfel) cele mai brutale și inutile, create de nevroza specifică societății burghize din epoca noastră.

În zori, cînd oboseala își imprimă pecetea asupra tuturor,

Camponi, cicliști renumiți ca L. Bobet, sînt siliți să participe la asemenea „întreceri” halucinante, pentru a-și menține faima, dar mai ales pentru cîștigul ce-l pot realiza.

sînt cei ce pierd totdeauna în această afacere murdară.

În cele șase zile tot „Parisul elegant” părăsește lojile Operei, pentru a se delecta cu scenele dramatice ale unui spectacol cu... gladiatori tip 1958. Primele locuri, de cîte 5.000 franci fiecare, sînt ocupate de actrițe, oameni de afaceri, politicieni și, în general, de toți acei pe care-i poți întîlni la cursele de la Vincennes, cînd se aleargă pentru marele premiu. De la 9 dimineața și pînă la 2 noaptea, pe velodrom funcționează un restaurant de lux, unde spectatorii iau masa și ascultă o orchestră de jaz cubană.

Nici aspectele de bilci nu lipsesc; în mijlocul mulțimii apare un robot de carton, în timp ce într-un grup de la peluză aterizează un „marțian” de carnaval; mai încolo se alege nelipsita „regină a serbării”, căreia publicul îi cere de îndată autografe. Actrițe renumite sînt de multe ori rugate să-și părăsească locurile din tribune sau de la mesele restaurantului și invitate să facă pe starter-ul în diversele faze ale cursei.

La marginea pistei, antrenorii și masorii se agită în jurul alergătorilor extenuați, încercînd să-i însuflețească la nesfîrșit. În desfășurarea cursei tragice, fiecare ciclist aleargă cît îl țin puterile, nedorind decît să-i vină cît mai curînd rîndul la sferțul de oră de așa-zisă odihnă. Mărișca celor

fețele alergătorilor capătă o paloare cadaverică. Publicul din tribune pornește spre case, iar cei „din popor” dorm duși, pe bănci. Vocea crainicului devine mai guturală și domoală. Și alergarea continuă. Cicliștii ocolesc pista de sute de ori, ca niște automate.

Cine sînt acești gladiatori moderni? Unii, ca de pildă Anquetil și Bobet, sînt mari campioni, constrînși să participe la o asemenea cursă pentru a-și menține faima. Între ei și ceilalți participanți este însă o adevărată prăpastie. Aceștia din urmă sînt, în general, vechi alergători, oameni sfîrșiți, pe care nimeni nu-i mai ia în seamă la organizarea întrecerilor sportive și care sînt obligați să-și cîștige astfel cu greu pîinea în aceste competiții anti-sportive, inumane.

Și unii, și alții sînt atrași la carnavalul ucigător de aceeași ispită: cîștigurile pe care speră să le realizeze. Pe stadion, însă, în zdrobitoarea majoritate a cazurilor, masacrul „celor șase zile” le spulberă toate iluziile. Cicliștii aleargă, aleargă, înnebunesc și uneori își încheie definitiv socotelile cu viața. Iar cîștigătorul, singurul cîștigător, este și rămîne organizatorul — marele patron hrăpăreț.

... Și nu e decît după prima zi de cursă! Cum va arăta la sfîrșitul celor șase zile, e lesne de prevăzut... →

Scriitori

PARTEA II

Versurile lui Radu Boureanu

Fantezia lirică a poetului Radu Boureanu și capacitatea sa de asociație a imaginilor și metaforelor îi solicită pentru desfășurarea lor spații mari, întinse. În acest sens, e semnificativ titlul „*Umbra stelelor*”, pe care-l dă contactului său volum antologic, de curind apărut. Poetul așteaptă pe „*icarii vremii noastre*” să ia cu asalt spațiul ce ne desparte de îndepărtatele stele și, într-o viziune stenică, nu lipsită de un discret umor, ne relatează că: „*Lăsînd (icarii n.n.) în basme zumzetul elicei, / Tîșnind, interstelarele rachete / Zbirînd a constelațiilor ple / Vor deranja peruca Berenicei*”. Iată însă că năzuia „*umbră a stelelor eterne*” e acum defrișată de sateliții sovietici, acești primi soli ai neostoitei sete de cunoaștere a omului, lanșați în spațiile astrale; cum e și firesc, apariția sputnicilor mărește apetitul de cosmic al poetului. Exultînd de bucurie, poetul se întreabă în poemul „*Vioara cosmică*”: „*Cu ce cuvînte noi să te întîmpin / Clipită, ceas, ori veac fără pereche? / Pămîntul în eter și-a pus podoabă / Ca un cercel, frumoașa, la ureche. Acum „cînd sună viu poemul de uraniu”, izolarea poetului, singurătatea lui ar fi cu totul împotriva mersului înainte al istoriei, al timpului. Într-o generoasă viziune poetică, planeta noastră îi apare poetului complet pacificată, iar „*cenușa purtătorilor de ură*” s-ar mai zări „*doar cu pete mici de zgură*”. În totalitatea lui, poemul e, să ne fie îngăduită expresia, o frumoasă elegie a viitorului. Dorul după splendoarea timpurilor ce vor veni și pentru înfăptuirea cărora muncesc și luptă astăzi toate forțele luminate ale omenirii își găsește în poemul lui Radu Boureanu o sugestivă exprimare, învăluită în aura tremurată a unui delicat regret; este regretul celui care, avînd părul cărunt, nu crede că va mai apuca acele timpuri. Ne spune, printre altele, poetul: „*Peste un sfert de veac trecînd în viață, / Columb descîns pe-o limpede planetă / Te-ai fi nîtit în iubire-ntr-o caretă / De vis, într-o stelară dimineață*”.*

Dacă, în trecut, inclinațiile poetului spre cu-

Radu Boureanu

prinderea marilor spații, navigarea imaginației sale pe mări și oceane, străbătrea cu închipuirea a îndepărtatelor continente îi încercău poezia — nu întotdeauna, firește — cu un irragism abuziv, acum toate acestea scot la iveală poeme de largă respirație, cu mesaj precis și cu un evident umanism. Festivalul tinetului desfășurat la București e un nimerit prilej pentru Radu Boureanu de a ne aduce în fața ochilor oameni și țări din cele mai îndepărtate locuri ale lumii; ciclul „*Festival 1953*”, citabil în întregime, e o emoționantă și firească pledoarie pentru înfrățirea tuturor popoarelor; după cum ciclul „*Sîngele popoarelor*” e o categorică infierare a acelor ce se opun, cu interesele lor meschine, păcii, exprimînd totodată simpatia și adeviunea poetului pentru lupta de eliberare a popoarelor de sub jugul imperialismului. Călătoriile poetului pe harta lumii ce o are sub cristalul mesei lui de lucru („*Ades, sub cercul lămpii o privești, / Cum harta sub cristal frămîntă viață. / Din țări de foc și de pustiu pornesc / Peste pămînt spre mările de gheață*”) au acum o țintă clară, orientată și luminată de lupta oamenilor pentru pace, fericire și libertate.

Carte a unei vieți de activitate poetică (îrchide în paginile ei poezia scrisă între anii 1927-1957), „*Umbra stelelor*” oferă prilejul de a determina caracterul evoluției poetului. Rămas credincios temperamentului său poetic, preferințelor, motivelor sale lirice, modulului său specific de expresie, Radu Boureanu obține, sub influența fertilă a ideologiei partidului clasei muncitoare, o vitalizare a lirice sale. Nu avem la îndemînă spațiul necesar pentru a urmări în amănunțime și nuanțe acest proces

evolutiv, dar în linii mari el poate fi sugerat. Să ne amintim de două poeme mai vechi „*Golful singelui*” și „*Calul roșu*”. În primul, poetul mărturisea inutilitatea proclamării oricărui ideal, a schițării vreunui gest de a descoperi un sens vieții: „*esti de prisos messire Cristof Columb / ... noi lunecăm pe puntea elanurilor sparte*”; în cel de-al doilea, „*Calul Roșu*” (Pegasul poetului), întîlnim decepția poetului în fața unei lumi pentru el închise: „*zadarnic apoi am bătut / la porți albastre grele, de vis / nici o poartă nu a gemuț / nici un vis nu s-a deschis*”. Dar deschizîndu-i-se, în anii noștri, larg, ferestrele lumii și ale vieții, poetul se întoarce „*prin noaptea mai neagră decît uciul / Către pămînt, spre oameni, cu ei să lupt, să cînt!*” Și, potrivit noului său crez, Radu Boureanu găsește acum

nenumerate ocazii de a se inspira din realitatea mereu innoitoare a patriei noastre și din contemporaneitatea luptei pentru libertate a popoarelor. Poezii ca acelea cuprinse în ciclul „*Sub stema Republicii*” sau în „*Imagini din Cenad*” afirmă prezența poetului în actualitatea radicalelor transformări ale țării. Sînt în poeziile lui Radu Boureanu scrise după eliberare cîteva chipuri de oameni noi, ce rămîn în amintirea lectorului. În poezia „*Stupina*” figura lui Veselin, stuparul unei gospodării colective, se conturează, deși în puține cuvinte, fermecător de viu, proiectată și ea pe spații gigantesti.

L-am nedreptăți pe Radu Boureanu, dacă nu am spune că, în ciuda unei concepții prea întunecate asupra vieții, nu răzbat din producția sa lirică din

trecut accente de caldă umanitate, ca în „*Lipoveanu*”, „*Lipoveanca*”, „*Cîntecul lipoveanului*”, „*Mrejerul în apus*”, „*Mrejerul doinește*”, „*Voroavă*” etc... Dar iarăși am păcătuit, dacă nu am atrage atenția asupra unor recidive — într-adevăr nu caracterizante — în poezia actuală a lui Radu Boureanu, simțite prin lipsa unor idei clare și printr-un abuz de imagini, în care emoția se sufocă. (Defecțiuni mai vizibile în ciclul „*Alte poeme*”, datele 1948-1954).

„*Umbra stelelor*” confirmă, fără echivoc, un real temperament poetic, iar reușita ultimei sale creații lirice evidențiază vigoarea unui poet în plină maturitate; sîntem deci îndreptățiți să considerăm „*Umbra stelelor*” ca o treaptă spre noi și luminoase împliniri.

Traian STOICA

PORTRETE O VIAȚĂ DE NECONTENITĂ LUPȚĂ

Maria Rosetti

În seara zilei de 15 noiembrie a anului 1847 sosea în Giurgiu, venind de la Paris, o femeie tină, de statură mică, cu un păr frumos, negru, și cu niște ochi strălucitori și vioi care cercetau cu pasiune și entuziasm tot ce vedea în jur. Era Maria Grant — fiica unui colonel scoțian — care la 31 august 1847 se căsătorise la Londra cu C.A. Rosetti și acum sosea împreună cu soțul ei în mica țărișoară de la gurile Dunării. Nimeni n-ar fi bănuț atunci că femeia aceasta se va dăruț patriei sale adoptive și cauzei revoluției burgeo-democrate, cu o patimă atît de rar întîlnită.

Vîntul revoluției colinda Europa, însușitînd popoarele la luptă. Casa lui Rosetti, după întoarcerea din Paris, devenise loc de intruniri pentru membrii societății secrete „Dreptate-Frăție”. Ziuă de 6/18 iunie 1848 a fost o zi memorabilă pentru Maria Rosetti. Iată ce scria despre această zi celebrul istoric francez Jules Michelet: „Era în 6/18 iunie 1848. Doamna Rosetti se afla în durerile celei dintîi faceri. Bărbatul său stă lângă pat îngrijorat și nerăb-

dător și se uita la ceas. Femeia sa știa pentru ce. La orele șase revoluția trebuia să facă cel dintîi pas. Rosetti urma să însoțească pe doindre prietenii săi, care plecau să răscole țara. Patria îl chema. Tipetele femeii sale îl retineau însă. Nu mai puțin îngrijorată de această intruzie, ea voia din toate puterile să fie liber. Și fu. Copilul se născu! „Multumesc lui Dumnezeu!... Sărută-ți pleacă!”

În timpul acelor zile tulburi, deși imediat după ce născuse, Maria Rosetti a fost prezentă în mijlocul mulțimii, neînfricată și entuziasată. Dar verificarea entuziasmului și a sacrificiului abia aveau să vină. Capii revoluției sînt arestați. Printre aceștia, și soțul ei. Porneste pe urmele lor, la Giurgiu, unde îi găsește îmbarcați pe o ghimie. Aici află că vor fi transportați pe Dunăre în sus, spre a fi încarcerați într-o fortăreață din Bosnia. Și pe cînd ghimia purta prizonierii romîni spre destinul lor tragic, alăturîndu-se soartei revoluționarilor, femeia aceasta, animată de aceleași idei, îi însoțea. În căruțe țărănești ori pe jos, neconținut se afla în preajma lor. Hotărîtă să-i elibereze cu orice preț, ea interveinea pretutîndeni. Și dacă la Orșova, unde organiza-se evadarea lor, nu a izbutit să-i elibereze, la Sfenita, un sătuc românesc din Imperiul Austro-Ungar, le înlesnește fuga cu ajutorul țărănilor. Revoluționarilor sînt liberi, dar libertatea aceasta înseamnă exil! Ea împărtășește cu aceiași jertfire de sine privațiunile și durerile exilului, timp de nouă ani...

1857. Maria Rosetti, împreună cu soțul ei, revine în țară. În anii care urmează, desfășoară o prodigioasă activitate ziaristică, numărîndu-se printre primele femei care se afirmă pe tărîm social, prin scris. Articolele

ei din „*Romînul de duminică*” sînt însușite de cel mai cald patriotism. În ele plîpîie vii ideile umanitare ale pașoptiștilor. În articolul „*De la o mamă la alta*” (1864) face o descriere emoționantă a felului cum cresc copiii țărănilor. Lăsați singuri pe marginea ogoarelor, pradă foamei, muștelor, plînsului. Mamele sînt silită de vechii să lasă la muncă pe moșia boierilor. Cine să îngrijească pruncii aceștia nenorociți? „*Femeile muncitoare din sat sau oraș — sugerează Maria Rosetti — să se însoțească cîte gase familii și, pe fiecare zi, una din ele s-adune copilașii celorlalte și să-i îngrijească, pe cînd celelalte se duc la muncă*”. Este soluția incipientă a creșterilor de azi! Într-o scrisoare deschisă, publicată în același ziar, dă o înălțătoare lecție de patriotism tinerii generații: „*Iubește-ți țara ca pe tatăl tău, ca suvenirea mamei tale și respectă totdeauna iubirea ce o au ceilalți pentru patria lor*”... „*Iubește omenirea precum iubești pe frații tăi și nu uita că este peste puțină să fie o femeie bună de nu va fi și bună cetățeană*”.

În anul 1865 editează ziarul „*Mama și copilul*”. În foiletoanele și biografiile oamenilor iluștri pe care le publică (Galileu, Newton, Columb), Maria Rosetti își propune să facă educația etică și patriotică a copiilor. Remarcabil este articolul cu titlul „*Către copii*”, scris pe înțelesul celor mici, în care ea face un scurt istoric al jurnalismului mondial.

Dacă ar fi să sintetizăm întreaga activitate a acestei admirabile femei, am spune: pentru ea viața și fericirea au însemnat o neconținută luptă.

I. CORIBAN

...și răspuns plăt

— schiță —
de Silviu GEORGESCU

Ilustrații de B. GĂNESCU

catul primăriei: Mumuianu, la Salubritate; Serbezeanu... și cîți alții. Pînă și flecuștețului ăla de Bușilă i s-a rostuit ceva, pe la Administrația Financiară...

Și-n vremea asta, dumnealui, om cu posibilități, cunoscut, capabil, om cu condei (vezi ultimul articol din „Deșteaptă-te Olteno!”) își pierde pe degeaba vremea, în calitate de „neclintit stilp”. Patru ani de cînd își tot pune candidătura, și rezultatul... ce să mai vorbim?! Uite-l: Rozolea, vicepreședintele interimare; Mumuianu — la Salubritate... Nu, nu! Că s-a săturat pînă în gît. Ajunge!... Trebuie să facă neapărat ceva. Și asta încă acum, cît mai e vreme.

În treacăt își aminti că în câteva rînduri Iorgu Sarmanide însuși încercase să-l atragă de partea lor.

— Un om ca dumneata, dragă Doruleț — îi spusese într-o seară la „Minerva” — păcat! Cred c-ai fi cel mai indicat să ocupi locul de... adică, ce să mai vorbim? Vino la noi și n-o să-ți pară rău!...

Cu aceste gânduri, străbătu mica piațetă ocălită de platan și deschise hotărît ușa oficiului poștal. „Poate că, cine știe, lista nu s-a completat încă... O mai exista vreun locșor acolo, la „interimară”, sau... Mă rog, decît nimic-nimic?” Încă de adineauri, pe cînd discuta cu amicii, îi venise o idee: ce-ar fi să-i scrie lui Sarmanide?... Să-i spună că... hm, *în aceste clipe, cînd țara... dumnealui... urbea noastră... o să înțelegeți... Și să încheie cu o felicitare...*

Pe urmă se gîndi că o scrisoare poate ar fi prea mult. Prea ar fi cusută cu ață albă. Pentru un loc la „interimară”? Și dacă, mă-nțelegi, cu ajutorul lui dumnezeu, lucrurile se schimbă? Dacă... Nu, hotărît lucru, o telegramă de felicitare, și atît. Pe urmă, mă rog... o să vadă el ce și cum.

Funcționarul de la ghișeu, un bătrînel transpirat, cu ochelari de sîrmă, își cădelnița somnolos fruntea pe deasupra vrafului de telegrame. Mîna înmănușată a avocatului trebui să-l scuture înelung, pînă să-l hotărăscă să-și dezlipească pleoapele. Abia cînd văzu pe cine are în față, omul sări de pe scaun bîgînd mii de scuze și se apucă să înregistreze telegrama.

— O trimiți numaidecît, acum—stăru nervos avocatul. Cel mai tîrziu mîine dimineață trebuie să fie la destinație!

— Nici o grijă, coane! — se înclină respectuos funcționarul. Uite, chiar acuși o bat!...

Și, cu glas tare, mai reciti o dată ciorna scrisă de avocat:

SĂ NE TRĂIASCĂ NOUL ALES!

Semnează: Doru Alcibiade Căliman — avocat.

Avocatul Doru Alcibiade Căliman nu dormi toată noaptea. De cite ori închidea ochii, i se părea că se vede purtat cu alai, răsturnat pe pernele moi ale unei trăsuri, sau purtat pe brațe de mulțime, alături de conu Iorgu Sarmanide-Bals.

— Să ne trăiască noul ales! Uraaa! — izbucneau mii de glasuri.

Și de sus, de la înălțimea balconelor, o impresionantă ninsoare de flori se revărsa asupra mărețului cortegiu.

Numai că, să vezi drăcie! Îndată ce florile ajungeau mai pe aproape, avocatul băga de seamă că ele sînt de fapt telegrame: zeci, sute, mii de telegrame, ce parcă valsau în ritmul uralelor.

— Să ne trăiască noul ales! Să ne trăiască noul ales!...

Pe la opt și ceva, aștepta, gata îmbrăcat, cu ochii la ceas, tresărînd la fiecare ușa trîntită.

„Dacă conu Iorgu primise telegrama, nu se putea să nu-i trimită numaidecît o vorbă, un semn... Dar dacă... n-o primise?... Dacă dobitocul ăla de funcționar o fi uitat s-o trimită? Dacă o trimisese greșit, în altă parte?!”

Un moment se gîndi să se repeadă pînă la oficiul poștal... Sau...

Dacă s-ar duce personal să-l felicite pe Sarmanide?... Haidade! Pentru un loc la „interimară”?

Tochmai atunci îl zări pe socru-su, Gogu Smeureanu, proprietarul cinematografulor „Aurora” și „Unirea”, scuturînd nerăbdător clopoțelul de la intrare.

— Asta-mi mai lipsea acum! — se neliniști avocatul.

Fiindcă una din condițiile prin care Smeureanu consimțise la căsătoria fiicei sale Margareta (patru rînduri case vedere parc + 25% din încasări cinema „Unirea”) cu proaspătul avocat Doru Alcibiade Căliman (... și atît) fusese ca acesta, cite zilișoare o avea de trăit, să poarte pe cărțile sale de vizită nobila mențiune de „membru în Partidul Național Liberal”.

Avocatul se pregătea tocmai pentru o explicație în chestiunea cu telegrama, cînd ușa se trînti de perete și socru-su dădu buzna peste el în birou.

— Bravo, dragă ginere! Așa te vreau!... Ideea asta cu telegrama...

Și țoc-țoc, îl sărută pe amîndoi obrazii.

— Urlă orașul, domnule! A făcut o vilvă... Și taman acu’, după alegeri... Ah, ai un cap, mă băiatule!...

Și mai înainte ca Doru Alcibiade Căliman să se fi dezmeticit, bătrînel se și făcuse nevăzută, zorit să ducă și altora vestea.

Zece minute mai tîrziu, avocatul cobora dintr-o birjă, în colț la „Minerva”. Pe trotuar, ca la o vorbă, vechiul său prieten, coleg și, ca și el, *neclintit stilp*, în rîndurile aceluiași partid uitat de dumnezeu, avocatul Decebal Fleștoiu.

Îi întinse mîna rizînd: — Mă, da’ știu c-o făcuși!... Oleo! Asta zic și eu curaj!... Am citit telegrama. E tare, mă!...

Și pentru a doua oară în dimineața aceea, țoc-țoc! Pe amîndoi obrazii.

— Așa ar fi trebuit să facem toți, mă!

Avocatului Doru Alcibiade Căliman îi veni deodată așa, din senin, să ridă... Ei, vaszică, asta era?! Acum se găsiseră toți să-i dea dreptate... Pînă și socru-su!...

Se gîndi că nu strică să-și dea și un pic de importanță.

— Chestie de inițiativă, dragă! — zise.

— Ai dreptate, ai dreptate! — se grăbi amicul. Totuși, știi... mă gîndeam că după toată povestea asta, n-ar fi rău să dispari pentru citeva zile.

„Adică să-l las pe Sarmanide să alerge el după mine!” — gîndi avocatul și ideea nu i se păru de loc rea. Din păcate, însă, acest lucru se dovedi a nu mai fi cu putință, deoarece în clipa aceea chiar își făcu apariția, venind dinspre clubul Național-țărăniștilor, un mic grupuleț, în fruntea căruia, într-o splendidă *uniformă* de țaran, pășea țanțoș... conu Iorgu Sarmanide însuși...

Avocatul simți că-l ia mai înțli cu rece, apoi cu cald, și într-o străfulgerare de vis revăzu impunătorul cortegiu de azi-noapte, uralele, mulțimea, telegramele...

„Să mă duc spre el!” — gîndi.

„Face?... Sau mai bine să...”

Dar și această nouă dilemă se dovedi de prisos, deoarece între timp conu Iorgu Sarmanide-Bals traversase strada și venea surizător incoace, spre el.

— Am primit telegrama dumneitale, dragă Doruleț!

Surizător, avocatul făcu un pas înainte.

— În aceste clipe — încep — știți... cînd țara, vreau să zic urbea noastră... o să înțelegeți!... — Înțeleg, dragă Doruleț! Înțeleg!...

Și cît ai clipi, două palme răsunară pe obrazii încă mai adineauri sărutați ai avocatului.

— Ca să te înveți minte altădată, măgarule! — îl fulgeră Sarmanide-Bals, încheindu-și mînușile.

În treacăt, îi aruncă nimicitor telegrama pe care, citeva minute mai tîrziu, în mijlocul unei mulțimi ce se adunase ca la urs, avocatul Doru Alcibiade Căliman citea și iar recitea, bietul de el, năuc, următarele:

SĂ NE TRĂIASCĂ BOUL ALES stop
Doru Alcibiade etc. etc.

92... Alegerile s-au terminat, cum ar veni, de alaltăieri. O seară neobișnuit de calmă, așa cum cad de obicei serile la sfîrșit de crîncenă bătălie, aprindea una cite una vitrinele (cele care mai rămăseseră cu geamuri, bineînțeles) de la marile magazine din centru. Ca niciodată la ora asta, străzile rămăneau pustii ca și cum orașelul, ostentiv de atîtea frămîntări și veghe, s-ar fi pregătît mai de cu vreme de culcare. Doar cînd și cînd cite un tumbăru municipal, pornit să adune cioburi, afișe și resturi din gardul școlii de fete nr. 4, străbătea aprig piața prefecturii. Încolo, primăvară, colb dauriu de lună și vișniții abia înfloriți din grădina „La Cotorelea”, pe sub care țineau zaiafet încă de alaltăieri frații Caisă, Plisculeț, Dudă Hingheru și alții care osteniseră pentru guvern.

Era oare cazul să te mai îndoiești că și de aci înainte cel mai însemnat personaj pe întreg județul, atotputernic, popular, generos și, mă rog, cite și mai cite, avea să rămînă tot domnul Iorgu Sarmanide-Bals, reales pentru a patra oară cu o majoritate zdrobitoare de voturi?!

Zadarnic se învîrtosase opoziția, repezindu-și incoace toate „rezervele”, inclusiv prezicătorul Nae Mihăilescu-Mafalda din București, adus anume să prezică trecutul, prezentul și viitorul țării. Zadarnic! Guvernul ieșise învingător. Și unde mai pui că totul decursese în cea mai perfectă ordine. Oficial, un singur mort. Unul singur! Și acesta, după cum reieșea din rapoarte, decedat din proprie inițiativă, mai înainte ca medicul legist să-i fi putut veni în ajutor.

Să tot fi fost ceaurile nouă și ceva. Avocatul Doru Alcibiade Căliman, cunoscut și apreciat om politic din partea celor cu opoziția, urcă într-un suflet bulevardul gării. Dintr-o discuție cu citiva amici, aflase adineauri că lista de noile posturi și numiri *lista de bucate*, cum gășise cu zale s-o numească chiar dumneau) fusese întocmită încă de ieri, la banchet, de conu Iorgu Sarmanide-Bals. Iulică Rozolea, vicepreședinte al comisiei întemimare; Vasiliu — cu trei ani n urma lui la facultate — avo-

FRIG și CALD

1	S	U	B	A	S	C	A	Z	Z	T	A
2	T	R	A	N	S	P	I	R	A	E	C
3	R	A	C	I	T	A	Z	G	E	R	A
4	A	N	I	M	A	L	A	Z	M	E	D
5	N	A	P	A	Z	S	A	E			
6	A	Z	S	I	C	R	E	N	E	L	
7	Z	V	R	N	A	C	L	I	M	E	
8	R	E	C	E	R	O	A	L	I	T	A
9	I	M	Z	N	I	Z	A	T	A		
10	O	R	A							R	
11	A	T	I	T	A	T	A				
12	C	I	A	N	O						
13	T	E	M	P	E	R	A	T			

UNDE SE AFLĂ CELEBRELE

"CAP DE ZIMBRU"

de

ZIMBRU?

Recent a fost licitată la New York secția „România” a celebrei colecții filatelice Alfred Caspary. Amintim că această colecție reunește aproape toate mărcile clasice de mare valoare din întreaga lume. După moartea colecționarului, ea a fost vândută pe secții (șări), realizându-se până acum peste două milioane de dolari.

Din cele 31 de exemplare „Cap de zimbrou” din prima și a doua emisiune, au fost prezentate la licitație 26 de exemplare, pentru care s-a plătit în medie 50% peste cotele catalogului Gibbons. S-a aflat cu acest prilej de existența a trei rarități cu adevărat mondiale. Este vorba de un exemplar de 27 parale neuzat, pentru care s-a obținut suma de 6.750 dolari; un exemplar de 81 parale uzat, pe fragment de scrisoare, recunoscut drept cel mai frumos exemplar ștampilat din această valoare, care s-a vândut cu 5.250 dolari; un exemplar cunoscut din marca de 27 parale, uzat (lipit pe plic), pentru care s-a obținut suma de 4.250 dolari. Au mai fost vândute la licitație colecții Caspary șase exemplare de 27 parale ștampilate, două exemplare de 54 parale ștampilate, două exemplare cu defecte de 81 parale, ștampilate, un exemplar de 108 parale neuzat și trei exemplare de 108 parale ștampilate. Pentru un fragment de plic francat cu 27 + 81 parale s-au obținut 3.250 dolari.

Din cea de-a doua emisiune „Cap de zimbrou” au fost vândute șase exemplare de 5 parale și unul de 80 parale. Menționăm faptul că cea mai mică sumă plătită pentru mărcile românești la această licitație a fost de 1.100 dolari (pentru un exemplar uzat de 54 parale).

Toate aceste piese au fost cumpărate de mai mulți colecționari din America, Anglia, Portugalia, Canada.

Mai multe exemplare din celebrele „Cap de zimbrou” se află de asemenea în colecția filatelice de la „British Museum”, și anume: două mărci de 27 parale ștampilate, două de 54 parale

două de 81 parale neshampilate și unul ștampilat și un 108 parale neshampilat. Se mai știe de existența unor exemplare din primele mărci poștale românești, în colecțiile Muzeului Poștal German, în ale reginei Angliei și ale unor filatelisti din Buenos Aires, Lisabona, Paris.

În țară se găsec foarte puține exemplare și nu se știe încă dacă se află vreun exemplar de 27 parale neuzat sau unul de 81 parale uzat.

În colecția Academiei R.P.R. sînt păstrate două exemplare de 27 parale, două de 54 parale și unul de 108 parale, toate ștampilate. Din a doua emisiune „Cap de zimbrou” se află un număr mult mai mare, din care remarcăm trei piese de 5 parale „Porto gazeta” cu cadru întreg”. Această e singura colecție mai importantă din țară. Exemplare de valoare mai scăzută se mai află în Conservatorul Poștei și în cîteva colecții particulare din București, Cluj, Botoșani etc.

Asupra colecțiilor Poștei și Imprimeriei de Timbre vom reveni într-un număr viitor.

Val. TEBEICA

Posta redacției

ZAHARIA M. — SIGHISOARA — și alți cititori care ne-au reclamat că nu-și pot procura revista. Mijlocul cel mai recomandabil ca să primiți cu regularitate revista rămîne totuși acela de a vă abona. În cazul că vă veți abona și nu veți primi totdeauna revista, vă rugăm a ne reclama imediat, pentru ca, la rîndul nostru, să sezișăm Direcția Generală a Difuzării Presei.

COCOARĂ IULIU — CARACAL. Coperta revistei „Flacăra” nr. 38 (136) din 28 decembrie 1957 și-a propus să prezinte marea familie a poporului român, luînd drept simboluri figuri de oameni ai muncii din toate domeniile de activitate și fiii ai naționalităților conlocuitoare ale R.P.R.

CITITORILOR CARE CER LĂMURIRI ÎN LEGĂTURĂ CU ÎNVĂȚAREA LIMBII ESPERANTO. Un manual pentru învățarea limbii esperanto e în curs de editare. Pentru lămuriri mai precise, vă puteți adresa Comitetului de Inițiativă pentru Esperanto din

ORIZONTAL: 1) Haină călduroasă pentru vreme rece — Temperatură joasă. 2) A se încălzi peste măsură — Rece la inimă! 3) Are călduri din cauza frigului! — Cenușă fierbinte. 4) Căldura ființelor vii — Timp în care atmosfera e încărcată cu mulți vapori de apă. 5) Pronume — Vara, o vrem de la gheață — Când e frig, oținem închisă. 6) Cald sau rece, de la robinet — Zîmț la coama unui zid. 7) Cutia din care se trag numerele la loto — Caldă, temperată, sau rece, după apropierea sau depărtarea de ecuator (pl.). 8) Ca gheață — Localitate pe litoral, o preferi vara. 9) Nu se lipesc microbi de el — Lac vulcanic în Carpați. 10) Conjunție — Livid — Un milimetru pe scara canicului sau a gerului. 11) Înfierbîntată (fig.) — Producătoare de materie primă... călduroasă (dim.). 12) Pe jumătate reci! — Oraș în calda Somalie — „Spuză” pe care se „coc” vilegiaturistii la mare. 13) Nici cald, nici rece — Pronume.

VERTICAL: Refugii pentru zilele toride — O parte din „Flacăra vie” sau „Judecata focului”. 2) Element chimic a cărui dezagregare degajă uriașe cantități de căldură — Te trece din călduri în răcori! (sing.) 3) Urcă turma la munte, îndată ce se face cald — Răcoritoare la sticlă (pl.). 4) A încălzi... tribunele — Animal din ținuturile înzăpezite — Îl iei vara de la gheață, dar te încălzește. 5) În vechime îl băga pe sclav la răcoare — Fiindcă s-a fript cu ciorbă, suflă și-n iaurt (de nă-i mai zice „Stan Păitulu”). 6) A se răcori igienic — Aparat folosit la încălzire prin... arderea gazului. 7) Calzi la extrem! — Se încălzește de la plită. 8) Păcălit termic! — S-a ridicat temperatura — În fierbințeală! 9) Călduri insuportabile — Așa rămîu pomii iarna. 10) Calitate înfîntată la un om cu inima caldă. 11) Lucrări ce produc fiori reci elevilor nepregătiți — Degajare de aburi sau de căldură. 12) Se topecs foarte ușor! — A răcori telegarii.

lichioruri
PREPARATE DIN FRUCT
cherry brandy, cires amare, visinata

POȘTE
Noi modele și culori
de vinilin cu suport textil
SPECTUOASE — REZISTENTE
— IEFTINE
S-au pus în vânzare la toate ioanelle și magazinele speciale din țară.

Problemă de MARJAN WRÓBEL (Varșovia)
Premiul I la concursul Federației engleze de șah 1956/57

8									
7									
6									
5									
4									
3									
2									
1									

a b c d e f g h

Mat în 2 mutări
(Alb: Rb1, Dg4, Tg2, Th3, Ca2, Ce2, Pe3. Negru: Rd3, Da7, Te8, Nd2, Pp. a6, b4, e4, g5)

Ati luat cunoștință
NOI PREȚURI REDUSE LA
Ciorapul Nylon 30
ACESTEA SÎNT:
Cal. I de la lei 40—30
II . . . . . 35—26
III . . . . . 28—21

DEZLEGAREA JOCULUI DIN NUMĂRUL TRECUT

P	U	S	C	A	S	R	A	P	A	C	E
U	I	T	A	R	E	A	P	A	R	A	T
S	T	R	I	M	T	P	A	T	A	T	A
C	A	I	M	A	C	A	R	A	G	O	N
A	R	M	A	T	A	C	A	T	O	D	A
S	E	T	C	A	R	E	T	A	N	A	T
T	O	R	A	C	E	L	A	S	A	T	
O	P	E	R	A	T	A	T	A	M	A	N
R	E	G	A	T	A	S	A	T	I	R	
A	R	A	B	I	L	A	M	I	R	A	
C	A	T	I	N	A	T	A	R	A	B	
E	T	A	L	A	J	I	N	E	L	A	

Wernher von BRAUN și alții... americani

Atunci cînd oamenii sovietici au lansat în spațiul cosmic primul satelit artificial al pămîntului, unele agenții de presă și ziare din Occident, neputîndu-și ascunde amărăciunea și invidia, au încercat să minimalizeze uriașele succese ale științei și tehnicii sovietice. Printre altele, fabricanții de minciuni de peste ocean au născocit calomnia că autorii rachetelor și ai sateliților sovietici ar fi... germani luați prizonieri în al doilea război mondial.

Această minciună gogonată a fost dezmințită de însuși germanul Wernher von Braun, unul dintre creatorii rachetei americane „Jupiter”: „Germanii luați prizonieri de către sovietici au fost de fapt izolați de adevăratul program sovietic în domeniul rachetelor. Izolarea era atât de perfectă, încît ei ignorau existența acestui program”.

Spusele lui von Braun au fost întărite recent și de Helmut Groettrup — unul dintre colaboratorii de pe vremuri ai lui Braun, actualmente cetățean al R.F.G., fost prizonier în U.R.S.S. începînd din 1945, care a declarat că „sateliții artificiali sovietici nu sînt

Bavaria 1945. Von Braun (rînit într-un accident.

opera savanților germani deportați”. El pune în gardă lumea occidentală împotriva tendinței de subapreciere a capacității științei și tehnicii sovietice.

Și cum în viață se întîmplă de multe ori ca minciunile să se întoarcă împotriva autorilor lor, iată că problema a redevenit actuală, dar de astă dată în legătură cu știința și tehnica americană. Fiindcă unii dintre savanții și tehnicienii care au colaborat la lansarea satelitului artificial sînt de fapt germani get-beget, și nu dintre cei care în timpul odioaselor

Pennemünde 1943. Wernher von Braun (în dreapta, în haine civile) primește la centrul de rachete vizita unor generali hitleriști, în frunte cu amiralul Dönitz (stînga, prim-plan).

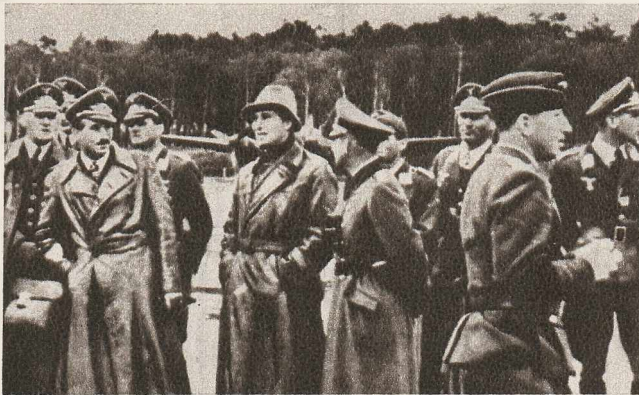

S. U. A. 1957. W. von Braun primește o înaltă decorație din partea guvernului american.

măceluri hitleriste zăceau în temnițe, ci dimpotrivă, dintre cei care au încercat să salveze de la pieire criminala mașină de război a lui Hitler.

Iată-l, de pildă, pe Wernher von Braun, pe care presa occidentală îl prezintă drept principalul autor al lansării satelitului american. Fiu de baron prusac, von Braun a lucrat

fost lansați cu succes de la bun început, rachetele americane au înregistrat și înregistrează eșecuri după eșecuri. „Eșecul mării americane în lansarea racheta Vanguard — scrie ziarul „Daily News” — constituie o amară dezastră. Iar recentul eșec — al cincilea — al lansării rachetei Atlas a provocat o nouă decepție în rîndurile celor ce-și pusese speranța în „cea mai cumplită armă a aviației americane”.

În zilele războiului hitlerist: W. von Braun în mijlocul unui grup de ofițeri superiori nazisti, printre care și șeful aviației, generalul Adolf Galland.

din 1937 pînă în 1944 ca director tehnic al Centruului german de rachete de la Pennemünde, pe coasta Mării Baltice — rachete binecunoscute de populația Londrei. El este creatorul faimoasei „arme secrete V 2”, în care fîhrerul său își pusese atîtea nădejdi, în legătură cu viitorul unei omeniri guvernate de batalioanele S.S. și S.A. Din nefericire pentru hitleriști și din fericire pentru omenire, istoria a infirmat aceste nădejdi.

Dar, ca pisicile care știu să cadă întotdeauna în piciorare, în momentul în care au simțit că se apropie Armata Sovietică, cercetătorii și tehnicienii germani de la Pennemünde au șters-o ... englezește spre Bavaria și s-au pus sub protecția noilor stăpîni americani.

Așa au devenit cetățeni americani W. von Braun, Hermann Oberth și alți colaboratori de la Pennemünde (în total 120).

Așa s-a născut colectivul făcător de proiectile teleghidate de la Fort Bliss (Texas), mutat în 1950 la arsenalul de la Redstone.

Așa s-a născut racheta „Jupiter C”, care a lansat satelitul „Explorator”, numit de multe ziare apusene „sputnikul american”. Acestea neputînd — din cauza unor date calendaristice obiective — să acorde celor doi sputnici denumirea de „exploratori sovietici”.

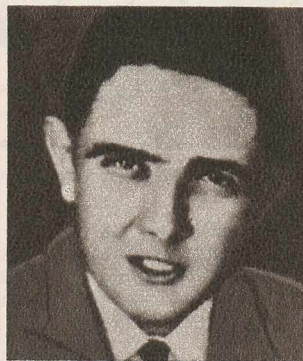
★

...Dar — așa cum spune poporul într-un înțelept proverb — cu o rîndunică nu se face primăvară. În timp ce sputnicii sovietici au

Ca să nu mai vorbim despre dureroasa diferență dintre 13,365 kg (greutatea „Exploratorului”) și 503,300 kg (greutatea lui Sputnik II), e suficient să remarcăm că rămînerea în urmă a științei și tehnicii americane în multe domenii față de U.R.S.S. este un fapt recunoscut chiar și de cei mai înrăiți dușmani ai socialismului. Faptele sînt încăpăținate și ele demonstrează marea forță vitală a regimului socialist, superioritatea sistemului sovietic al învățămîntului public, a organizării științei, superioritatea de neîgăduit a socialismului asupra capitalismului. Cu sau fără specialiștii hitleriști, capitalismul nu poate să rămînă dect în urma socialismului!

A. B.

EI RECUNOSC...

HARRY STEIN, inginer, concediat recent de către firma Martin & Co., în urma declarației de mai jos în legătură cu nivelul actual al științei și tehnicii americane în domeniul rachetelor și sateliților artificiali: — În Rusia se dă ascultare oamenilor cu vederi mai largi. Noi însă, ne-am dovedit îngînați, prea încrezători și am stat cu mîinile încrucișate, desconsiderînd Rusia în mod inadmisibil.

WERNHER VON BRAUN, șeful programului pentru crearea de rachete al armatei terestre a S.U.A., a declarat în decembrie 1957:

— S.U.A. au nevoie de cinci ani, pentru a ajunge din urmă Uniunea Sovietică.

Iar în februarie 1958, îndată după lansarea satelitului american, a adăugat:

— Să uităm pentru moment greutatea considerabilă a celui de-al doilea Sputnik al Moscovei și să considerăm satelitul nostru doar sub aspectul de rival al lui Sputnik II.

JAMES M. GAVIN, general-lucotenent, demis recent din funcția de șef al serviciilor de cercetări științifice ale departamentului armatei al S.U.A., după ce, printre altele, a declarat:

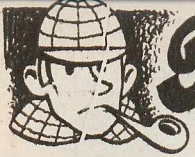
— Faptul că noi nu sîntem primii în spațiu este tragic... Sîntem în urma Rusiei din punct de vedere al evaluării stricte a balanței militare, ca și din punctul de vedere al perspectivelor generale de viitor.

TREVOR HARDNER, fost ministru adjunct al Aviației S.U.A., referindu-se la superioritatea Uniunii Sovietice în domeniul rachetelor balistice intercontinentale, a declarat: — Amîntîrziat.

RAY JENKINS, consilier juridic al Ministerului Apărării al S.U.A., a declarat: — Din cauza intrîgurilor ministrului Marinei de Război, desfurate pe culoarele Congresului, am întîrziat în construcția sputnicilor.

DISPARIȚIA DO SARULUI CENUȘII! Bobita, detectiv amator... DE GEORGE IONESCU

CAPITOLUL XX: „FINALUL ACESTEI POVESTI“

- VREȚI SĂ ȘTIȚI FINALUL ACESTEI POVESTI? P-V-ATI PIERDUT RĂDĂREA... E LESNE DE-NTELES...
...MAY INTIȚI CĂ ACEASTĂ POVEȘTE NU E ADEVĂRATĂ. BINE-NTELES, CINE-A MAY VĂZUT DOSARE CU ACTE CARE SĂ RĂTĂCĂȘCĂ CU LUNILE... CINE-A MAY INTIȚIȚI CĂMENI CARE SĂ NU-SI VADĂ DE TREABĂ, SEFI DE SERVICIU CARE SE ÎNCUPE ÎN BIROU ȘI NU PRIMESC PE NIMENI... SAU MACĂR CETĂȚENI CARE NU-SI PLĂTEȘC ÎNȚETINEREA LA BLOC?... CUM VĂ SPUNEAM, POVEȘTEA E O SINDRĂ NĂSCOCITĂ. TOTUȘ MI-AR PLĂCE SĂ LUĂȚI DREPT ADEVĂRATE URMĂTOARELE:

DUPĂ CE EROI NOSTRI FURĂ SALVAȚI DIN GHIARELE LIFTULUI ȘI IONESCU - UMBRA CENUȘIE - PLECA FERICIT - ÎNSFIRȘIT - CU APROBĂRILE, BOBITĂ FACU ÎN CURȚE UN FOC, ÎN CARE ISI ARSE TOATE CARTILE DETECTIVE... A FOST UN FOC FOARTE FRUMOS... SCLIPEAU FLĂCĂRILE VERZUT ALE ȘTI-GLUTELOR CU OTRĂVĂ, FUMUL GROS ȘI VIOLET AL DRAFULUI PENTRU AMPRENTE DIGITALE ȘI FLĂCĂRILE METALICE ALE PUMNALELOR...

APOI BOBITĂ SE ANGAJĂ PE CONȘTIINȚĂ CĂ-SI VA SCHIMBA TOTAL COMPORTAREA, FAPT CARE A EMOTIONAT DINĂ LA LĂCEIMI DE LUMINIȚĂ...

DRAGOSTEA LOR ERA DREA ÎNFLĂCĂRĂȚĂ CĂ SĂ MAY BOATĂ FI CONTINUTĂ ÎNTR-UN SIMPLU ROMAN, CUMĂR ILUSTRAT. EA S-A REALIZAT ÎN SCURT TIMP ÎNTR-O VIZITĂ LA ȘFATUL POPULAR.

ÎN ZIUA ACEEA NU S-A CELEBRAT O SINGURĂ CĂȘĂTORIE. TERBA ȘI CU FĂRĂMIȚĂ AU FOST CIA DE-A DOUA PERECHE FERICITĂ. NU MĂ ÎNTREBAT? CIND S-AU CUNOȘCUT ȘI S-AU IUBIT ACEȘTA DOI? ASA SE ÎNTÂMPLĂ ÎN POVEȘTELE NEADEVĂRATE.

FIRICEL? „DEMONUL” FRATELE FĂRĂMIȚEI? A REFUZAT MAY INTIȚI SĂ VIE LA NUNȚĂ. APOI S-A ÎNDULECAT. A FOST FOARTE BINE DISPUS, A BĂUT STRĂNIC ȘI...

...A DANSAT UN „ROCK-AND-ROL” FOODMIDABIL! (SPRE MIRAREA MĂTUȘILOR ȘI UNCHILOR NUNȚAȘI)

DAR LA UNA DIN FIGURI CARE CONȘTA ÎN SĂRIȚURA ÎN CAP DE PE UN ȘIFONIER, TERIBILUL NOSTRU DANȘATOR A CĂZUT ȘI S-A FRACTURAT UN PICIOR.

ACUM E LA SPITAL. DESI BOLNAV, NEOBOSITUL „DON-JUAN” A ȘI ÎNCERUT SĂ FACĂ CURȚE UNEI ÎNCINȚĂTOARE ÎNFERMIERE. ACEASTA NU NUMAI CĂ A RĂMĂȘ ÎNSENSIBILĂ DAR A ȘI SCHIMBAT CU O COLEGA CARE PARE CĂ LA LINTIȘIT...

SUFLETELE? SUFLETELE ȘI-A CERUT ÎESIREA LA DENȘIE. UN SIMPLU GEST ȘI TOTUȘ, CITE CONȘCINȚE DE ATUNC? SE PĂRE CĂ A.B.C.D.F.S.I (ORGANIZATIE COMERCIALĂ LOCALĂ) MERGE ÎNFINIT MAY BINE. E DREPT CĂ FOSTUL ȘEF DE SERVICIU SE ÎNTREABA CUM DE E POSIBIL FĂRĂ CONȘURUL LUI, DAR CE VREȚI, AȘTEA SÎNT FAPTELE!

- ȘI CU ACEASTĂ, DRAGI CITITORI, POVEȘTEA NOASTRĂ S-A...

SFIRȘIT

SFATURI PRACTICE

PETELE DE OȚET, de vin alb și roșu, de fructe, cerneală roșie, grăsime sau praf se curăță cu amoniac amestecat cu 10 părți apă.

PETELE DE NOROI de pe țesătura de lână se pot scoate întrebunțându-se apă caldă sau benzină. Apa amestecată cu oțet se folosește la scosul acestor pete de pe hainele de cauciuc. Dacă e vorba de o țesătură de mătase, lăsați pata de noroi să se usuce bine și apoi frecați locul cu o cârpă moale, albă.

PETELE DE GRĂSIME de pe mătase. Pentru a scoate pata de

grăsime de pe mătase, se picură deasupra amoniac. Cînd s-a evaporat lichidul, pe locul unde a fost pata se pune o sugativă și se trece cu fierul cald deasupra.

PETELE DE RUGINĂ dispar dacă frecați locul pătat cu o cârpă muiată într-o soluție de sare și zeamă de lălmie.

De pe pinzeturi ele se mai pot scoate cu acid oxalic. Umeziți locul, acoperiți cu sare de măcriș și lăsați două ore la soare. Limpeziți cu apă caldută.

PETELE DE CERNEALĂ se scot acoperindu-le cu sare de măcriș și picurînd încet apă clocotită. Cînd a dispărut pata, limpeziți în mai multe ape.

PETELE DE TRANȘPIRAȚIE. Dacă petele sînt proaspete, spălați cu apă și săpun, apoi puneți să se usuce la soare. Dacă petele persistă, spălați-le cu zeamă de lălmie și expuneți la soare.

PETELE DE MUCEGAI de pe rufe se scot cu un amestec din patru părți alcool și o parte acid salicilic, cu care se freacă locul pătat.

PETELE DE FUNINGINE de pe covoare persane pot fi înlăturate în modul următor: se perie bine pata și se presară apoi cu pudră de talc. Cînd pudra s-a murdărit, se curăță și se spală cu apă. Dacă nu iese în acest fel, pata

se scoate cu cloroform sau esență de terebentină.

CIND VREM SĂ CURĂȚĂM, un pește, pentru ca să nu-i sară solzii e bine să-l introducem o clipă în apă clocotită. Opăriți, solzii se înmoaie și se rad ușor cu cuțitul.

CA SĂ NU SE LIPEASCĂ de grătar, peștele trebuie uns înainte cu untdelemn, iar grătarul bine încins.

MIROSUL DE PEȘTE de pe tacmuri dispăre, dacă sînt frecate cu un rest de lălmie și apoi spălate cu apă caldă.

ÎN JURUL GLOBULUI

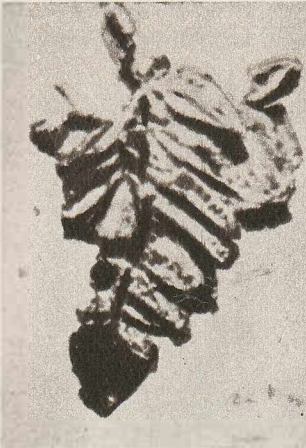
„NYSA — N-57“ se numește micul autobus turistic, de fabricație poloneză. Microbusul are o capacitate de 10 locuri pe scaune.

„CA ÎN FILME“. Delicvenții minori din S.U.A. au început să „lucreze“ pe scară mare. Recent, o bandă de criminali minori au atacat vasul (vezi fotografia) cu care pleca în croazieră un miliardar american. Imitând tot ceea ce au învățat la școala filmelor de gangsteri tip Hellywood, bandiții au imobilizat echipajul și au navigat după bunul lor plac mai multe zile, până când au fost obligați să se predea unor ambarcațiuni militare.

„SPORTURI“ DE IARNĂ ÎN OLANDA. Un val de frig năpraznic s-a abătut în ultima vreme asupra apusului Europei. Din cauza temperaturii scăzute, au înghețat până și celebrele canale care brăzdează teritoriul Olandei. Lucrul acesta nu s-a mai întâmplat de foarte mulți ani și localnicii amatori de sporturi de iarnă s-au grăbit să profite — pe sănii, patine și... saboți — de această unică ocazie.

O FRUNZĂ DE AUR. Ce mină de maestru a sculptat această „frunză de aur“ ultra-fină, care cântărește abia 3 gr? Întrebarea rămâne fără răspuns: „frunza de aur“ a fost găsită de minerii sovietici într-o mină din Extremul Nord.

GONG!

PUBLICUL APLAUDĂ:

● spectacolul realizat de Teatrul Național din Reykjavik (Islanda) cu piesa lui Cehov „Livada cu vișini“. E prima dată când actorii islandezi interpretează o piesă clasică rusă și elogiile presei subliniază marea biruință artistică a lui H. Palsom și a celorlalți actori.

● Teatrul Dramatic Rus din Chișinău pentru interesantul repertoriu al începutului anului 1958, care cuprinde, printre altele, poemul dramatic „Zuma“ de L. Mirskaia, talentată scriitoare din localitate. Piesa este o dramatizare a nuvelei cu același nume de C. Negruzzi, inspirată din realitățile vieții moldovenești din secolul trecut.

● anunțarea turneului din luna mai a ansamblului MHAT la Londra. Publicul englez va putea vedea pe excelenții discipoli ai lui Stanislavki în „Trei surori“ și „Unchiul Vania“ de Cehov precum și în dramatizarea romanului „Ana Karenina“.

● interesantul debut în dramaturgie al lui Jean Marais, popularul actor francez de film și teatru. El a scris textul comediei revuistice „Ucenicul fahir“, reprezentate cu succes la Paris, în regia și cu decorurile autorului care este și director al teatrului respectiv, „Bouffes-Parisiens“.

PUBLICUL CRITICĂ:

● cînsimul conducerii teatrului parizian „Arts“ și încercarea de sfidare a opiniei publice prin prezentarea lucrării dramatice „Regina din Cezareea“ a colaboraționistului Robert Brasillach, condamnat la moarte pentru trădare și executat acum zece ani. Atitudinea fermă a majorității spectatorilor a făcut ca piesa să fie imediat suspendată.

● greșită înțelegere a sensurilor piesei lui Graham Green „Taina“, în montarea teatrului „In der Josefstadt“ din Viena. Autorul însuși s-a arătat total nemulțumit de viziunea regizorului Lothar Mülhel, care a denaturat piesa — protest împotriva vieții sterile, lipsite de perspectivă a intelectualului în lumea capitalului — reducînd-o la un meschin îndemnat pentru evadare în lumea iluziilor.

GONG!

TUROKOZA — nouă rasă de capre, obținută în U.R.S.S. prin încrucișarea caprei domestice cu țapul de munte sălbatic — se distinge prin calități remarcabile: rezistență, largă capacitate de acomodare și o producție sporită de carne, lînă și lapte.

INSPIRÎNDU-SE DIN ARTA MALAIEZĂ.

Imprimarea unor motive multicolore pe materialul vestimentar — prin pictură manuală — constituie una din cele mai vechi și mai celebre tehnici artistice din Malaya. După îndelungate studii și experiențe, un grup de specialiști din R.D. Germană au reușit să-și însușească tehnica artiștilor malaiezi, acordînd-o cu cerințele industriale moderne. Rezultatele excelente obținute au determinat trecerea la o producție masivă de asemenea minunate imprimări.

ATENȚIUNE, PISICI! Vă este prezentat noul dans „Stroll“! La postul de televiziune din Londra a fost prezentat acest „dans“, care, după cum s-a anunțat, este „mai tare“ decît Rock'n Roll și va fi lansat în toate saloanele londoneze. „Dansul“ a fost vizionat în cadrul emisiunii intitulată „răcoare pentru pisici“. De teamă, pesemne, să nu-i apuce pe spectatorii bipezi căldurile...

ÎNAINTE DE A PLECA ÎN U.R.S.S. Cunoscutul scriitor și pictor italian Carlo Levi se pregătește să pornească într-o lungă călătorie prin Uniunea Sovietică. Înainte de a pleca, meridionalul Levi (stînga) a avut grijă să se aprovizioneze cu toate cele necesare, pentru a face față iernii moscovite și, în primul rînd, cu o impresionantă căciulă „garantată pentru orice temperatură“.

REDACȚIA: București, Piața Scintei, Căsuța Poștală 5507 of. 33, Tel. 7.60.10 Int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții
PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Vlad Mușatescu. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scintei „I. V. Stalin“.

ULTIMUL MECI AL UNEI CELEBRE FORMAȚII. Cu câteva ore înaintea meciului cu „Cervena Zvezda”, la restaurantul hotelului din Belgrad cunoscutul antrenor Matt Busby dă ultimele îndrumări jucătorilor de la Manchester United. În tristul accident de la München au murit: Taylor, Colman, Jones, Bent precum și Byrne, Berry și Pegg (care nu apar în fotografie) și au fost grav răniți: antrenorul Matt Busby și jucătorii Duncan Edwards, Blanchflower, Gregg, Morgans, Charlton, Violet, Scanlon, Wood, Foulkes și Whelan. Alăturat, o fază din partida de la Belgrad: Beara încearcă să prindă mingea. Lângă el se află regretatul Tommy Taylor.

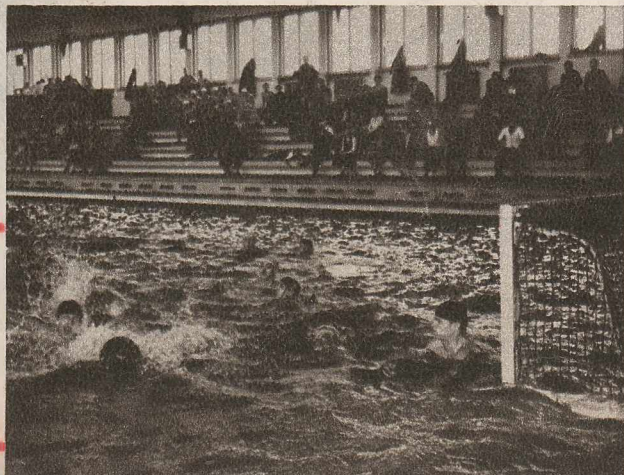
GRATIE. TINERETE. MAESTRIE... În campionatul european de patinaj artistic, disputat la Bratislava, patinatoarea austriacă Ingrid Wendt a ocupat primul loc.

ÎN TIMP CE LA POIANA-STALIN SE SCHIAZĂ, în capitală se desfășoară concursuri de înot și competiții de polo. Meciul de duminică dintre echipele de Juniori Progresul și Școala Sportivă de Tineret a demonstrat clar avansatul nivel tehnic atins de tinerii noștri jucători de polo.

ȘCOALA CURAJULUI ȘI A DÎRZENIEI. Motocelestii sovietici au luat de data aceasta locul schiorilor. În crosul „K.E. Vorosilov”, ei s-au întrecut pe pîrtii de zăpadă, cu o dîrzenie rar întîlnită. Concursul s-a desfășurat recent în apropierea Moscovei. A. Sabelev (nr. 12) s-a clasat pe locul al doilea.

MEDALIONUL NOSTRU LUCIAN POPESCU

Într-o vreme cînd mulți credeau că în România nici nu s-ar putea cunoaște noțiunea de sport, un tînar român în vîrstă de 20 de ani urca glorios treptele ringurilor din Barcelona și Bruxelles, Milano și Londra, Paris și Edinburg. Era Lucian Popescu, campion de box al Europei.

De la primul său meci, disputat la 23 decembrie 1927 în compania lui Nelu Oprescu în sala Eforia, și pînă după cel de-al doilea război mondial, cînd s-a dedicat exclusiv meseriei de antrenor, el a înscris în palmaresul său 153 de meciuri, dintre care 134 cîștigate, 11 nule și doar 8 pierdute.

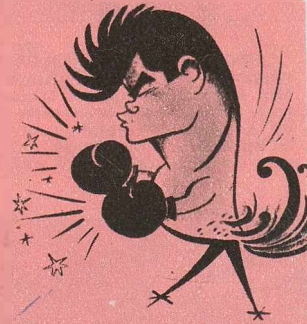
Rapida și uluitoarea sa consacrare vădea un talent remarcabil, care ne-ar permite să vorbim, ca și la Barațki, Moina și Angelica Rozeanu, de o veritabilă „genialitate sportivă”.

Dar să ne amintim:
— 1928: campion amator al țării la categoria muscă (la vîrstă de 16 ani);
— 1929: campion al Romîniei la muscă (profesionist), declarat din oficiu prin lipsă de adversar la valoarea sa;

— 1930: campion al Europei la muscă (vă mai amintiți? 7 iunie, la Romcomit, meciul cu

la puncte de Lucian în 15 reprize).

Între timp el și-a înscris numele pe lista campionilor Romîniei la categoriile muscă, cocos, pană și ușoară.

19 septembrie 1931: Lucian Popescu campion al Europei la categoria cocos — văzut de Neagu Rădulescu.

— 1939: campion al Europei la categoria pană (3 iulie, la Arenele Romane, meciul cu belgianul Phil Dothem, cîștigat de Lucian la puncte în 15 reprize).

Strălucita carieră de pugilist a lui Lucian Popescu a fost întreruptă de primele buburți de tun ale celui de-al doilea război mondial. Epilogul ei vădește însă clar înalta conștiință sportivă a acestui boxer: în 1939 refuză două contracte în valoare de 3.800 franci elvețieni (320.000 lei) pentru a boxa în Germania, socotind că nu era suficient de pregătit. Și astfel, din cauza războiului cît și din cauza... anilor, își încheie perioada de glorie cel mai bun reprezentant al sportului romînesc dinaintea de 1940. Admirabila conștiințozitate de care am amintit l-a caracterizat pe Lucian Popescu și în cariera sa de antrenor, începută încă în 1930, de cînd a dat țării numeroși boxeri de valoare, ca: Ilie Borcea, Ion Chiriac, Titu Sărbătoare, Voelă, Stănculescu, Mihai Voinea și alții; iar de după război și pînă acum: Petre Zaharia, Mihai Trancă, Matei Godeanu, Mihai Stolian, Otto Bostlog, Ion Marin, Dumitru Dinea și mulți, mulți alții.

Conștiincios ca întotdeauna, Lucian Popescu, actualul antrenor de box de la „Progresul”, își continuă cu pasiune munca de ridicare a unor noi pugiliști. Tinerii săi elevi, ca și toți sportivii, au de învățat multe din strălucita carieră sportivă a lui Lucian Popescu. Și în primul rînd că numai munca perseverentă, plină de pasiune și modestie, îi poate duce la marile performanțe.

Florin SERBAN

9 februarie 1958: Lucian Popescu antrenor — văzut de Neagu Rădulescu.

francezul Kid Oliva cîștigat de Lucian — în vîrstă de numai 18 ani);

— 1931: campion al Europei la categoria cocos (19 septembrie la Arenele Romane, meciul cu spaniolul Carlos Flix, cîștigat